NATIONAL LIBRARY
APR 14 1970
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS. Telephones: 921-7121; 465-7902. United States Editorial Offices—New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

SATURDAY, MARCH 28, 1970

LATVIJA AMERIKĀ

23. N-RS. SESTDIENA, 1970. GADA 28. MARTS 20. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 25 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atb. redaktors: ALFRĒDS VINČELS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921-7121. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994-7917 Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744

PRĀV. ARNOLDS GROSBACHS

Augšāmcelšanās brīnums

Tad Marija Magdalēna un Marija, Jēkaba māte un Zalome pirka dārgas svaidāmās zāles, lai ietu un Jēzu svaidītu. Un pirmajā nedēļas dienā ļoti agri, saulei lecot, tās gāja uz kapu un runāja savā starpā: „Kas mums novels akmeni no kapa durvīm?"
(Marka ev. 16, 1—3)

Neviena Kristus dzīves diena nav izraisījusi tik lielu satraukumu un apjukumu kristiešu domāšanā kā Lieldienas. Liekas, ka pie Kristus kapa ir nonācis pats Tumsas valdnieks, lai glābtu sev, kas vēl ir glābjams, un ir meties izmisīgā cīņā ar Dievu. Šai cīņā reizēm pavīd apžilbinošs dievišķīgs mirdzums, reizēm sātana nievājošais un ticību graujošais smīns. Jaucas saucieni: „Mans Kungs un mans Dievs!" un „Ja es neredzu, tad es neticu!" — Bet šī cīņa vēl nav izcīnīta. Tā nav notikusi tikai toreiz, pirms 2000 gadiem, tā ir turpinājusies nepārtraukti līdz pat mūsu dienām. Cīnās ne tikai par vai pret Kristus augšāmcelšanās notikuma īstenību, bet to pašu dara katrā neizprotamā gadījumā mūsu dzīvē, kad ļaunums liekas uzvaram labo. Katrā tādā gadījumā tiek pārbaudīta mūsu ticība tāpat kā Lieldienu rītā.

I

Ticēt vai neticēt? — jautāja mācekļi toreiz, jautā cilvēks vēl šodien, stāvot pie Kristus kapa. Ir tiesa — viss mūsu saprāts jūtas aizkarts un aizvainots, pieņemot, ka pie krusta mirušais trešā dienā ir uzmodies un augšāmcēlies. Bet saprātam sen jau vajadzētu kapitulēt Dieva un viņa darbu priekšā. Vai tad tas pasaulē ir vienīgais brīnums? Vai nav jāiet atpakaļ miljoniem gadu un jājautā: kas bija tad, kad nebija vēl neviena kapa un neviena mirušā, jo neviens cilvēks vēl nebija dzimis, kad nebija ne zemes, ne arī kāda dzīva radība virs zemes? Vai Dieva rokai mirušo nav vieglāk uzmodināt nekā ne no kā izgatavot zemi, uz zemes nest dzīvību, uz kailās zemes radīt cilvēku ar miesu un dvēseli, saprātu un garu? Tas tomēr ir noticis, un to neviens nenoliedz. Bet tagad šis radītais saprāts sāk apšaubīt pašu viņa Radītāju! — Vai astronauts, kurš uzkāpa uz mēness, paņēmis līdz Bībeli un Dievmaizīti, nepaver ceļu uz universu un uz tik lieliem Dieva darbiem, kuri liek nobālēt visam tam, kas līdz šim ir redzēts un aptaustīts?

Tā jau nav cīņa ap vienu noteiktu brīnumainu notikumu. Tā ir cīņa ap jautājumu, vai Dievs ir visspēcīgs, vai ne. Ja piekāpjamies tikai pussoli un sakām, ka visos gadījumos tā nav, tad tas nav nekāds Dievs, un tā vairs nav ticība Dievam. Bet kas paliek pāri, ja nav vairs ticības Dievam? Tikai nāvējošs un bezcerīgs tukšums! Nenozīmīgi ir paklausīt saprātam un pētīt pirkstu nospiedumus uz Kristus kapa akmens, lai uzzinātu, kas to ir novēlis. Tikpat nevajadzīgi ir meklēt smiltīs augšāmcēlušās Kristus un Dieva eņģeļu kāju pēdas. Nerīkosimies šeit tā, kā archaiologi, kuri pēta cilvēku darbus zemes slāņos, lai tad dotu savas atziņas. Atstāsim brīnumu Dieva visspēcībai un gavilēsim, ka Kristus ir augšāmcēlies un nāve ir uzvarēta. Jo lielāks būs gavilētāju pulks, jo varenāka būs Dieva uzvara Lieldienu rītā.

II

Tādu gaviļu nebija pirmajā Lieldienu rītā. Mazajam kristiešu pulciņam Lieldienu rīts bija tikpat drūms un bezcerīgs kā Lielās Piektdienas vakars. Sievām, kurām šai vakarā acis bija izraudātas, pie krusta stāvot, Lieldienu rītā nebija citu domu, kā domas par kapu. Krusts bija pamests Golgātas kalnā, tas savu uzdevumu bija izpildījis, un tam nebija nekādas vērtības. Jēzus tagad bija kapā, kas ir katras bojā ejas nobeigums. Tur līdzās pēdējam mīlestības pakalpojumam, iesvaidot Jēzus miesas dārgajām zālēm, nolika arī ticības paliekas no kādreizējām brīnumainām laimes dienām, kad debesu valstība likās tik tuvu.

Arī vēlāk ticīgajiem nav bijis pa prātam šis aizzīmogotais kaps ar akmeni un sargiem tā priekšā, un tie ir jautājuši, kam tas bijis vajadzīgs? Ja mēs būtu Dieva vietā, mēs būtu ielaidušies uz ļaužu pulka izaicinājumu: „Ja tu esi Dieva dēls, tad kāp no krusta zemē!" Ar savu nokāpšanu no krusta Kristus būtu tāpat palicis dzīvs un pie tam būtu satriecis uz vietas savus pretiniekus, pārliecinājis neticīgos un uzvarējis pavisam viegli bez jebkādiem pazemojumiem.

Bet Dievs tad būtu glābis sevi un ne cilvēkus. Taču Dievs ir gribējis pieskarties pašam vislielākajam smagumam cilvēka dzīvē, kuru neviena, pat visstiprākā milža un visgudrākā ģenija roka nespēj pacelt un pārgrozīt — nāvei. Viņam bija jāsūta savs Dēls nāvē, jāliekt Tam mirušam gulēt kapā divas naktis un vienu dienu, un tad tikai akmens sakustējās un kaps atdarījās. Un redzi: nāve bija uzvarēta!

Šīs divas naktis un viena diena, pavadītas kapā, ir nozīmīgas vēl tagad cilvēka dzīvē, kad uznāk ciešanas un sabrukums. Ir dots laiks, kad palīdzība netiek sūtīta. Šai laikā cilvēkam ir jānokāpj no saviem augstumiem, ir jāsamierinās ar ciešanām un ar savas gudrības un sava spēka bojā eju. Vērtības tiek pārvērtētas. Šai laikā parādās tas, kas ir vērtīgs un kas ir nevērtīgs, kas pastāv un kam jāpazūd. Šai laikā rūsēt sāk tas, kas bija gan spožs un mirdzošs, bet tomēr nav bijis zelts. Bojā iet pelavas, bet ne graudi, kaut tos apklāj ar biezu smilšu kārtu.

Lieldienas notikums skaidri parāda, kāda atšķirība ir Dieva domām no cilvēku domām un Dieva ceļiem no cilvēku ceļiem. Kamēr augstā priestera pilī svinēja uzvaras svētkus, Dievs viņus pasludināja par zaudētājiem. Kamēr Poncijs Pilāts priecājās, ka bijis gudrs tiesnesis, Dievs viņu notiesāja par noziedznieku. Tai pašā laikā citā vietā sievas raudāja, bet eņģeļi debesīs gavilēja. Prāti saistījās ap iznīcības domām un kapu, bet Kristus svinēja uzvaras svētkus dzīvībai pār nāvi. Ir liela kļūda vadīties no cilvēku izturēšanās, no viņu smaidiem vai asarām un iet līdz straumei. Skatieni jāvērš uz Dievu un jāredz, ko dara Viņš!

III

Notikums pie Kristus kapa saistās arī ar mūsu tagadējo dzīvi. Mēdz sacīt, ka latviešu tauta ir izgājusi cauri visām tām pašām stadijām, kuras bijušas Jēzus Kristus dzīvē. Mēs esam daudz runājuši par labajiem gadiem un kā tie aizgāja, par nodevību Ģetzemanes dārzā, par tautas krustā sišanu Lielā Piektdienā, un tagad esam nonākuši pie kapa. Mēs jūtam sirdīs bezcerības rūgtumu. Sākumā uztraucāmies par mūsu tautas taisnīgās cīņas zaudēšanu. Mēs devāmies uz svešām zemēm un mierinājām sevi ar domām, ka drīz dosimies atpakaļ. Tagad esam apklusuši. Aizvien mierīgāk mēs sākam raudzīties uz savas bojā ejas zīmēm. Mēs ne tikai rezignēti noskatāmies, kā mūsu bērni sāk mīlēt citas tautas vairāk nekā savējo, bet arī paši saistām savas sirdis ar svešām zemēm un mierinām sevi, ka dzimtenē mūs vairs neviens negaida un tāpēc atgriezties nav vērts, ka šeit dzīves apstākļi ir labāki nekā dzimtenē. Tie ir mierinājumi un smaržīgas svaidāmās zāles mūsu mirstošajai sirdsapziņai. Tās ir divas naktis un viena diena kapā, kad mūsu ticība tiek svērta un atrasta par vieglu.

Vai mēs atskārstam to, ka nekas cits nav noticis, kā vien ticības zaudēšana uz Dievu? Ja esam zaudējuši ticību latviešu tautas nākotnei un Latvijas brīvībai, tad mēs esam zaudējuši ticību Dievam. Dievs Latviju ir devis latviešu tautai, un tā ir bijusi taisnīga rīcība. Vai var būt šaubas par to, kurā pusē tagad stāv Dievs? Ja notikumi virs zemes liekas citādi, Dievs tajos saredz savu plānu. Dievam viņa Dēla ciešanu laiks nebija nekāds pazemojums un cilvēku kliedzieni un zaimi nekāds apvainojums. To visu Dievs ietilpina savā pestīšanas un glābšanas plānā. Cilvēku ļaunumu un naidu Viņa roka iegroza jauncelsmes darbā. Dievs ļāva saviem pretiniekiem taisīt krustu, bet tai pašā laikā nolēma tiem izdarīt vislielāko pārsteigumu: pārvērta to par svētāko zīmi saviem ļaudīm. Krusts, kurš gatavots soda vietai, īstenībā tika radīts dievnama altārim. Dieva pretinieki, kuri toreiz ar prieku to gatavoja, tagad izmisīgi cīnās, lai to salauztu un iznīcinātu.

Dievs pārvērš veiksmes par neveiksmēm un bēdas un ciešanas par notikumiem, kuriem ir pozitīva nozīme. Tā tas bija toreiz, tā tas ir arī tagad gan tautas, gan arī cilvēku personīgajā dzīvē. Kas zina, vai mūsu tautai nav jau pienācis agrs Lieldienu rīts? Kaut mēs nekā neredzam un nedzirdam virs zemes, varbūt debesu augstumos lēmums ir jau kritis, varbūt jau skan gaviles, ka taisnība ir uzvarējusi, ka kapa akmens ir jau izkustināts un radusies sprauga, kura kļūst arvien lielāka. Nebūs tad spēka, kas saturēs kapā to, ko Dievs ceļ augšām, jo Kristus ir augšāmcēlies!

Novēlam mūsu lasītājiem, līdzstrādniekiem un sludinājumu devējiem

PRIECĪGAS LIELDIENAS!

LATVIJA AMERIKĀ

LIELDIENAS — Elmara Damberga zīmējums

Maskava klaji apsūdzama latviešu tautas iznīcināšanā

REFERĀTS, DEBATES UN REZOLŪCIJA LNAK PADOMES SESIJĀ PAR PAD. SAVIENĪBAS NESAUDZĪGO GENOCĪDU LATVIJĀ

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes sesijai Toronto apspriežot ļoti plašo darba sekas punktu par turpmāko darbību, vienā no apakšpunktiem politiskās nozares vadītājs V. Upeslācis referēja par genocīdu Baltijas valstīs, atzīstot, ka pienācis pēdējais laiks noteiktai un apņēmīgai rīcībai, droši un bez vairīšanās, bez jebkādiem „diplomātijas baltajiem cimdiem" aizkustināt šo Pad. savienības noziegumu visas pasaules priekšā. Referents pakavējās pie vairākiem raksturīgiem faktiem, kuri liecina, ka krievi, saglabājot fizisko cilvēku, dara visu, lai iznīcinātu latviešu tautu, tāpat lietuviešus un igauņus, piepildot Baltijas telpu ar uzticamu elementu. Norādījis uz apstākļiem un metodēm, kas to veicina, V. Upeslācis atzina, ka pašreiz Latvijā politiski, etniski un socioloģiski fakti ir jau kļuvuši par izteiktu un neapšaubāmu genocīdu. Latvieši gadsimtiem ilgi ticējuši, ka „mēs varam izturēt", taču tagad šī ticība vairs nav vietā un ir novecojusi, jo krasi mainījušies apstākļi. Uz šo pārliecību varēja pamatoties krievu caru un vācu muižniecības valdīšanas laikā, jo toreiz latviešus tikai nesaudzīgi izmantoja, bet kā tautu neviens necentās iznīcināt, jo uzskatīja tikai par darba spēku, kas kā tauta nemaz nevar eksistēt. Tagad ir citādi. Latvijas neatkarības laiks krieviem licis saprast, kas var atkal kādreiz notikt, tādēļ tiem Baltijas telpas nodrošināšanai ir tikai viena iespēja — baltiešu tautu fiziska iznīcināšana dažādā veidā, ko Staļins arī sāka īstenot, sarunā ar kādu ārzemju diplomātu skaidri pasakot, ka Baltijas jautājuma atrisināšana ir vienīgi transporta problēma.

To ievērojot, jāatzīst, ka nevar izturēt, ja vienkārši vairs nav, kas iztur. Tādēļ gadsimtiem pamatotajai ticībai, ka „mēs varam izturēt", tagad nekāda pamatojuma vairs nav, reizē ar to izturībai pašreizējos apstākļos piekrīt tikai sekundāra nozīme, bet primārā ir — panākt, lai būtu latvieši, kas var izturēt. Kā mūsu vēsture jau rādījusi, tauta var skaitā stipri sarukt, bet tā atkal celsies, ja nav svešinieku varas, kura to cenšas fiziski iznīcināt, bet grib tikai apspiest un izmantot, taču okupantiem sākot nesaudzīgu tautas pamatelemeutu iznīcināšanu, tad tautai pienācis gals.

Referāta turpinājumā V. Upeslācis atzina, ka mums ir divas iespējas. Pirmā ir turpināt līdzšinējo taktiku, mūsu diplomātiem griežoties pie demokratisko valstu valdībām, pieklājīgi atgādināt Latvijas okupāciju un tikpat pieklājīgi prasīt brīvības atjaunošanu, informēt, iesniegt memorandus u.t.t. Tas viss ir labi un pareizi, tas arī jāturpina darīt, tikai tagad ar to vien vairs nepietiek. Baltijas valstu Anglijā deponētā zelta atsavināšana skaidri apliecina, ka nevaram paļauties pat uz labākajiem draugiem, jo jāatceras tikai Čērčila vārdi, ka lielām valstīm draugu nav, tām ir tikai intereses. Tādēļ jādomā par otru iespēju — negaidīt, kamēr mums pašiem jāatzīst, ka „spēle zaudēta". Mums pieklājīgas runāšanas vietā jāsāk skaļi kliegt. Ko varam zaudēt, ja sākam kliegt jau tagad? Mums klaji pasaules priekšā jāapsūdz Pad. savienība nesaudzīgā genocīdā, un tas jādara skaļi un apņēmīgi, lai šo apsūdzību arī sadzirdētu. Mums Pad. savienība jāapsūdz tautas iznīcināšanas noziegumā un jāprasa no Rietumu demokratijām atbilde uz šo apsūdzību. Ja tās izvairīsies dot noteiktu atbildi, varēsim tikpat klaji konstatēt, ka Rietumu demokratijas atbalsta Pad. savienības īstenoto genocīdu vai vismaz to noklusē.

Mums jādara viss iespējamais, lai Pad. savienību apzīmogotu ar genocīda noziegumu statusu. Ja enerģiski celsim apsūdzību, nav šaubu, ka Maskava, būdama šādās lietās ļoti jūtīga, kaut kādā veidā nervozi reaģēs, sāks taisnoties un mūs lamāt. To vien tikai mums vajaga, jo — kas sāk taisnoties, tas praktiski atzīst savu vainu un zaudē. Būs iebildumi, ka ar šo apsūdzību pret Pad. savienību mēs atklāsim savu tikpat kā bezcerīgo stāvokli, ar to, varbūt, mudinot Rietumu demokratijas vēl nogaidīt, kamēr Baltijas valstu jautājums

(Nobeigums 5. lpp.)

Leonards Krūmājs

LIELDIENAS

Draugs, skaties un vēro
gadlaiku maiņas:
pavasars, vasara,
rudens un ziema.

Dzīvē prieka deva, šķiet,
maza mums dota —
vairāk skumjas un asaras . . .

Taču savā dzīvē veic
godpilnus darbus
nenievā, nesaki vārdus skarbus.
Ievēro, ko par gadlaiku maiņām
teic mūsu dainas.

Neesam neviens bez vainas . . .
Raugi, pavasaris vēstnešus sūta —
ledus važas ir lauztas!
Klausies, strauti ko runā
savā brīvā skrējienā žiglā.

Nievas lai pazūd kā mūsu skats
dažkārt biezākā miglā.
Dzīvības saucēja saule kāpj kalnā,
pumpuri raisās.

Stiprie necieš vislielākā salnā!
Tici, izplēnēs nievas un vilts,
maigo pūpolu zaru glāstiem ļaujies,
kas, tiekdamies dzīvībai pretim,
saulē sasilis silts.

Miķelīša Lieldienas

ELLAS ANDERSONES STĀSTS

Kā maza nelaimes čupiņa, sīks un neievērots, pie loga uz soliņa tup Miķelītis. Vēl vakar, kad gulēt gāja, māja bija klusa un mierīga. Visu nedēļu vecāmāte, tikko mazdēls parunāja drusku skaļākā balsī, viņu tūlīt apsauca: „Ir taču Klusā nedēļa! Jēzus ciešanu laiks." Arī pati viņa pēdējā laikā runāja tā, it kā tās skaļā balss būtu pabāzta zem vāka. Viņa nestāstīja, ko nozīmē Klusā nedēļa. Kāpēc Jēzum bijis jācieš? Pagrūdusi uz deguna gala noslīdējušās acenes vairāk uz augšu, viņa tikai lasīja un lasīja. Lielo melno grāmatu, kuŗu lasot vecāmāte turēja klēpī, arī Miķelītis aiztikt nedrīkstēja. Pat ne ar pirkstu pieskarties. „Tā ir Bībele, svētā grāmata," vecāmāte vienmēr gudri norādīja. Viņa drīkstēja gāmatu ņemt rokās, Miķelītis ne.

Arī tagad viņa sēž un lasa — bez skaņas, tikai lūpas kustina un Miķelītim jāsēž klusu, klusu. Bet pārējie mājinieki klusumu nemaz tik ļoti neievēro. Miķelītis dzird, ka kāds āra durvis atgrūž un aizcērt ar lielu troksni. Dzird arī māsas un lielā brāļa balsis. Pilsētas skolās ir Lieldienu brīvlaiks. Vakar, kad Miķelītis jau gulēja, viņi atbrauca mājās.

Miķelītis redz pār pagalmu aizskrienam Maigu. Viņa steidzīga kā vienmēr. Pat lakatu nav kārtīgi galvā uzsējusi. Koka tupeles klaudz uz jau cieti nomīdītajiem celiņiem. Vējš Maigai iekēries matos un sviež tos gaisā, cik augstu vien var. Bet Maigai bēdas nekādas. Tikai skrien un pazūd atvērtajās kūts durvīs.

Lai skrien! Miķelītim par Maigu maza bēda. Viņa nekad nav pinusies ar mazo brāli.

Deguna galu loga stiklam piespiedis, Miķelītis gaida, kad sētā parādīsies lielais brālis. Artūram vienmēr mutē labs vārds mazajam brālim, vienmēr viņš arī zina, kā Miķelīti nodarbināt. Un tur, jau viņš ir! Uzrāpies lielajam pīlādzim pašā galotnē, pasitis cepuri pakausī un svilpo kā strazds. Un strazdu pāris tup uz cita zara un vēro, kā Artūrs pienaglo kokam būrīti — strazdu māju.

Miķelītim gribas, lai lielais brālis redz, ka viņš jau piecēlies. Viņš sit ar mazo pirkstiņu pa loga stiklu, bet klaudzieni pīlādzī ir daudz skaļāki, un Artūrs mazo brāli ierauga tikai tad, kad, lielu un resnu bomi pār pleci pārsviedis, iet uz birzi.

„Ā, tu ar augšā?" viņš sauc. „Nāc līdz! Iesim kārt šūpoles."

Vecāsmātes dusmīgos skatienus neievērodams, Artūrs apģērbj Miķelīti, un viņi iet uz lielo birzi kārt šūpoles. Artūrs kā nieku atkal uzsviež plecos resno bomi, tēvam pār roku pārsviests virves ritulis, pamatīgs dēlis pasists padusē. Miķelītim jānes no kadiķiem sagriezti „gredzeni". Lielie met gaŗus soļus, un Miķelīša piecus gadus vecajām kājelēm, lai tiktu līdz, jālaižas teciņus vien. Gan viņš grūž cepuri pakausī, gan atsit mētelīti pavisam vaļā, bet, kad uzkāpj birzs kalniņā, piere slapja. Patiesībā visa lielā darba darītājs ir Artūrs. Tēvs tikai piepalīdz, bet Miķelītis skatās.

Vispirms Artūrs iespļauj delnās un kā kaķis raušas augšā pa resnākā bērza bezzaru stumbru. Ticis līdz lielajiem zariem, viņš uz viena apsēžas un pamatīgi appēti resnāko zaru veidotās „stakles". Tēvs pasniedz bomja galu, un Artūrs to ieliek starp diviem visresnākajiem zariem. Tad viņš tikpat veikli uzraušas blakus bērzā. Ar vienu roku pie zara pieturēdamies, Artūrs pallecas lejup, cik vien var, un satver tēva sniegto bomja galu. Uzmaucis bomim Miķelīša atnestos kadiķa „gredzenus", viņš tā galu ieliek divi pamatīgu zaru starpā, tad no zara pārvietojas pie tēva un bomja un pats uz priekšu virzīdamies, stumj gredzenus bomim vairāk vidū. Tagad tēvs sagriež ap galvu virves galus, atvēzējas un pasviež tos Artūram. Viens, divi — jau virves gali piesieti „gredzeniem", bet pārējā daļa, kuŗa izveido divas milzīgas cilpas, nokarājas gandrīz līdz pašai zemei. Tēvs apmet cilpas katru ap savu dēļa galu, uzkāpj uz dēļa, nostājas uz tā plati iepleštām kājām un, pie virves turēdamies, vareni sašūpojas augšup un lejup.

„Jāizmēģina," viņš nosaka.

Pēc tēva šūpolēs kāpj Artūrs un aicina arī Miķelīti.

„Visi kopīgi šūpoles kārām, visiem tās jāizmēģina," viņš saka un iesēdina mazo brāli starp savām garajām kājām.

Artūrs patiesi paliek kājās stāvam un, pietupdamies un celdamies, augumu šūpolēm līdz kustinādams, stumjas augšup un lejup. Ar katru stūmienu šūpoles lido augstāk un augstāk. Augšup lidojot, Miķelītim aizraujas elpa, lejup laižoties, kut pakrūte. Bet šūpoties viņam patīk, ļoti patīk, sevišķi, kad šūpoles augšup un lejup sviež lielais brālis.

„Pietiek!" nosaka tēvs. „Ir taču Lielā Piektā."

Artūrs tēvam paklausa uz vārda. Nestumj vairs šūpoles augšup, un pēc īsa brīža tās apstājas. Kad visi trīs jau soļo uz māju, Artūrs paņem Miķelīti pie rokas un stāsta, ka Lieldienās arī viņam, Miķelītim, par šūpoļu kāršanu būšot tiesības iekasēt olas no šūpoties sanākušajiem. Miķelītis gan klausās, ko brālis stāsta, bet netic, ka svētkos viņu laidīs lielo barā pie šūpolēm. Lielie vienmēr mazajiem daudz sola, bet, kad apsolīto jāpilda, atrod iemeslus to nedarīt.

Bet Lieldienas Miķelītis tomēr gaida. Ļoti gaida. Viņš klunkuro Artūram līdz staļļi, paglauda Lauces kumeļam purnu, pakasa Bērim kaklu. Kad Ķeizars savā nodalījumā kārpās un zviedz, viņš pakrata tam ar pirkstu un rājas:

„Nu, nu, nu!"

Miķelītis pats ir gan mājā, bet skatieni uz birzi vien skrien. Vakarā viņš prasa mātei:

„Vai rīt būs Lieldienas?"

„Kur nu jau rīt," māte atmet. „Rīt vēl tikai sestdiena, pēc tam būs Lieldienas."

Sestdiena Miķelītim liekas vēl garāka par mūžību. Viņš aiziet uz kūti. Govis ēd. Teļi, cik šaurā platība atļauj, lēkā pa būdu un sviež pakaļkājas gaisā. Lielais vērsis pagriež baltās acis uz Miķelīša pusi un ar priekškājām kārpa seklās kūts cementa klonu. Miķelītis aiziet līdz aitu kūtij. Aitām acis kā ozola zīles, brūnas un apaļas. Jēri blēj, badās un lēkā. Citām reizēm Miķelītis rāptos pāri aitu būdas sētai un tvarstītu jērus. Šodien nepatīk. Viņš tikai paskatās uz tiem un uz malkas šķūnīti. Tur Artūrs skalda malku un atkal svilpo. Ieraudzījis mazo brāli, aicina talkā:

„Krauj saskaldīto malku grēdā! Pīrāgus tāpat gribēsi."

Jā, pīrāgi Miķelītim garšo. Par tiem domājot, mute jau tagad siekalām pilna. Droši vien, istabā jau kuŗas lielā maizes krāsns. Tiklīdz tanī salaidīs baltmaizes kukuļus, māte un Maiga sāks rullēt atlikušo mīklu, veidot un ar gaļu pildīt pīrāgus. Ak, cik tie ir skaisti! Skaisti un garšīgi! Izliekti izskatās kā pusmēness. Gaiši brūni apcepti, tie mutē viegli kraukšķ un kūst. Vēl ilgi un labprāt Miķelītis domās tīksminātos ap pīrāgiem, bet Artūram padomā jau citi darbi.

„Iesim uz Līča gravu!" iecirtis cirvi malkas skaldāmajā bluķī, lielais brālis jau iet laukā no šķūņa. „Šogad vēlas Lieldienas. Gravā, droši vien, jau lazdas zied. Atnesīsim, būs ko krūzē likt."

Un viņi iet. Artūrs iet, bet Miķelītis rikšo. Drīz vien lielais ievēro, cik mazajam vīrelim grūti viņa gaŗajiem soļiem līdz turēties. Artūrs pietupstas un aicina rāpties uz skausta, panesīšot kukuragā. Ak, tavu prieku! Miķelīša zods brālim uz galvas, rokas ap kaklu, kājas brīvi nokarājas pāri brāļa pleciem, viegli šūpojas un atpūšas. Tagad Miķelītis ir daudz gaŗāks par Artūru! Pašam uz savām kājām stāvot, lazdu zarus aizsniegt nebūtu ko domāt, bet tagad var satvert pat zemākās galotnes. Lazdu zari ir pilni dzeltenām bārkstīm. Tiklīdz tādām roku pieliek, dzelteni putekļi vien pajūk. Pūpoli arī jau izplaukuši — lieli, saulē spīd un viz kā sudrabs.

„Arī tos salauzīsim un rīt agri no rīta nopērsim visus mājiniekus," Artūrs saka un lauž arī pūpolus.

„Bet ar pūpoliem mūs vecāmāte nopēra jau pagājušajā nedēļā. Visus. Arī māti un tēvu. Pēra tā pavisam viegli un nepārtraukti teica: Apaļš kā pūpols! Apaļš kā pūpols!" Miķelītis iebilst.

Artūrs smejas.

„Tā dara Pūpolu svētdienā. Kas agrāk pieceļas, tas citus nopeŗ. Bet tā dara arī Lieldienu rītos, agri, pavisam agri. Jau pirms saules. No tāda pēriena atpirkties var tikai ar olām. Piecelsimies labi agri un sadosim. Sapelnīsim daudz, daudz olu."

Artūrs smejas, Miķelītis arī. Dzidri un skaļi. Viņi atrodas Līča gravā, tālu no mājām un vecāsmātes, tāpēc var dot gavilēm brīvību. No abu trokšņošanas izbīstas zaķis, kas tupējis turpat zem lazdu krūma, un aizļepo, tikpat kā ar putna spārniem aizlaižas. Pāri gravai un pretējā krastā augšā. Tur zaķis atkal notupstas un kustina gaŗās ausis. Bet Artūrs, tāpat uz vietas stāvēdams, sit ar kājām zemi, un zaķis metas atkal skriet. Baltā ļipa vien paspīd, tad to vairs neredz.

„Neaizbiedē par tālu," Miķelītis lūdzas. „Rīt neatradīs mūsu mājas. Palikšu bez olām."

„Gan atradīs," Artūrs mierina. „Un tev tāpat būs olas gana. Par pēršanu. Par šūpoļu kāršanu. Tikai aizgulēties nedrīkstam."

Mājup viņi iet gar zirgu aploka malu. Un tikai tagad Miķelītis uzzina, kāpēc Artūrs nesis līdz spaini. Aploka stūrī aug milzīgs bērzs. Lielāku koku par to Miķelītis nav redzējis. Viņam zirgu aploka bērzs liekas tikpat liels un gudrs kā vecaistēvs. Pavisam agri pavasarī tēvs lielajā bērzā ieurba caurumiņu, iedzina tajā silītei līdzīgu tapiņu, zem kuŗas nolika spaini. Jau toreiz sula pak-pak-pak — krita spainī. Tagad tas ir pilns. Līdz pašām malām. Artūrs apmaina spaiņus. Noliek zem silītes tukšo, pilno nes uz māju.

„Mēs sulu mājās aiznesam, mēs to pirmie arī nogaršosim," Artūrs atkal iemet Miķelīša jau tā prieka pilnajā sirdī lieku laimes pili. Viņš ar lielo brāli dzers pirmie šī gada sulu!

Vakarā visiem lieli brīnumi. Tikko vakariņas paēstas, Miķelītis bez mudināšanas iet gulēt. Viņš zina: jo agrāk aizies gulēt, jo vieglāk rīt agri būs piecelties. Un rīt aizgulēties nedrīkst!

Taču miegs ir nepielūdzams. Lieldienu rītā Artūrs purina Miķelīti, velk segas nost, bet puika tikai guļ. Un nez' vai viņam mazo brāli vispār izdotos uzmodināt, ja nenāktu palīgā saule. Tās stari skraida pa istabu, lēkā no galda uz skapja, rāpjas augšup pa sienu, krīt atkal zemē. Tā rotaļājoties, vesels kūlis saules staru iekrīt Miķelītim tieši sejā.

Izberzējis ar dūrītēm acis, Miķelītis ierauga pie gultas brāli un tūliņ zina, kas jādara. Veikli biksēs iekšā, un pēršana var sākties! Dabū māte un tēvs, arī vecāmāte un vecaistēvs. Visi sola olas, lūdzas, lai jel neper tik stipri, Miķelītim priekā sirds kāpj vai pa muti laukā. Līdz šim lielie pēruši viņu. Pacelt pret pieaugušo roku tāds mazs puika nevar ne domās iedrīkstēties. Ir gan Lieldienas jaukas! Ļoti jaukas! Arī mazie bērni var darīt to, ko citās dienās tikai pieaugušie drīkst.

Tikai pēc lielās pēršanas Miķelītis atceras Lieldienu zaķi. Izskrien dārzā. Zem ābelēm nav nekā. Arī zem ogu krūmiem nav. — Pēru vecākus, vecomāti un vecotēvu, tāpēc man nekas nav atnests... — viņš nožēlo.

Miķelītim dreb lūpa. Galva noslīgst gandrīz uz krūtīm. Tikai pie pašām mājām viņš atkal paceļ galvu, un piepeši viņam sejā uzlec saule. Gaišā Lieldienu saule. Tieši zem viņa loga jasmīnu krūmā nolikts skaists groziņš, pilns ar olām. Ne jau vistu dētajām vien. Ir arī šokolādes olas un citi saldumi. Miķelītis tveŗ atradumu un tūlīt pārliecinās, vai tas viņa groziņš. Virs mantām ir maza zīmīte ar vārdu. Savu vārdu Miķelītis jau prot izburtot. Un — ak tavu prieku, — groziņš ir viņa. Uz zīmītes ir Miķelīša vārds.

Pēcpusdienā, kad ap šūpolēm sāk lasīties ļaudis, Artūrs mudina Miķelīti ģērbties. Jāiet iekasēt olas.

Bet — kas tad barā ievēro tādu mazu puiku? Skatās tam pāri, pastumj malā, pat dusmojas, ka mazam bērnam ļauj pa kājām maisīties. Taču Artūrs neatlaižas un saka, ka bez Miķelīša nebūtu šūpoles uzkārtas. Viņš uz birzi nesis šūpoļu galveno sastāvdaļu — „gredzenus". Tāpēc, — lai citiem olas dod vai ne, bet Miķelītim tās pienākas.

Un visi paklausa. Artūrs taču iet pilsētas skolā. Vietējiem puišiem galvās platmalītes un naģenes, visas tikai pelēkas un melnas, bet Artūram ir krāsaina skolas cepure. Tādas visā apkārtnē nevienam citam nav. Tāpēc Artūra vārdam ir svars. Puiši un meitas velk no kabatām laukā olas un dod Miķelītim. Daudz, visas rokās nemaz nevar saturēt. Jāņem palīgā cepure. Labi, ka tā pagadījusies tāda palielāka.

Un tad šūpolēs kāpj lielais brālis pats un uzsēdina uz dēļa starp kājām arī Miķelīti.

„Lieldienās visiem jāšūpojas," viņš sauc, „tad vasarā odi nekož."

Šoreiz Artūrs šūpoles sviež augstu augstu. Daudz augstāk nekā todien, kad tās kāra. Bet Miķelītim baiļu nav nemaz. Viņš iekēries brālim bikšu staros un, šūpolēm augšup traucoties, kliedz, cik spēj. Neviens neapsauc. Neviens nebaŗ. Miķelītis var smieties un gavilēt, jo Klusā nedēļa pagājusi.

Ir Lieldienas. Kristus ir augšāmcēlies, un cilvēki drīkst priecāties.

Kanadas finanču ministra Bensona Lieldienu dāvana pilsoņiem. Dadža karikatūra

LATVIJA

23. N-RS. SESTDIENA, 1970. GADA 28. MARTS

GALVENA REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 174, Ont.; tālr. 531-4533. Vietējo ziņu redaktors Krišs Sidars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ont.; tālr. 766-2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV —

par mēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00. Atsevišķa numura cena 25 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

TONIJA KRŪKA

Toreiz, kad akmeņi raudāja

STĀSTS

(9. turpinājums)

Automašīnu ugunis, līdzīgi Jāņtārpiņu gaismiņām, paspīdēja te vienā, te otrā ceļa līkumā. Sieviešu kliedzieni, bērnu raudas, vecu ļaužu vaimanas mijās ar motoru rūkoņu un mongoļu lamu vārdiem. Vaira stāvēja kā zemē ieaugusi. Viss viņas ķermenis likās ledū iesalis. Taču Juris sauca no dzīvojamās istabas, lai viņa beidz jūsmot par ceriņiem un iet beidzot pie miera. Vaira aizvēra acis — Pie miera... pie miera... pie miera... — atbalsojās viņas satrauktajās domās.

Pieturēdamās pie durvju roktuŗa, Vaira mēģināja iekustināt sastingušo ķermeni, bet kājas neklausīja. Lēnām viņa noslīga turpat uz grīdas. Tumsas gari bija atdzīvojušies, ļauni un asinskāri, bez cilvēcīgām domām un jūtām.

Kamēr Vaira vēl sēdēja saknupusi durvju priekšā, pie mazajiem dārza vārtiņiem piebrauca vieglā automašīna. No tās izkāpa jaunais pulka poļitruks un kāds krievu virsnieks. Tā kā vārtiņi bija no iekšpuses aizslēgti, atbraucēji sāka tos nikni dauzīt, nežēlodami nepārspējamos krievu lamu vārdus. Vaira ar pūlēm uzrausās kājās un grīļodamās lēni devās atvērt.

„Vai biedrs Aizsilnieks mājās?" poļitruks sausi noprasīja.

„Jā, biedri, nupat aizgāja gulēt," Vaira tikko dzirdami atbildēja.

„Gulēt? Viņam jābūt pulkā!" iekliedzās otrs krievs.

„Vai tad biedrs Atauga neatnesa paziņojumu?" poļitruks noprasīja mierīgāk, bet varēja redzēt, ka viņš kļūst nemierīgs.

„Nē, biedri, neviens pie mums nav bijis kopš vakariņu laika," ar iespējamu mierīgumu balsī atbildēja Vaira.

„Pasakiet biedram Aizilniekam, ka viņam steidzīgi jāierodas pulkā," pagriezies uz iešanu, nosauca otrs krievu virsnieks, tad abi atkal iekāpa mašīnā un aizbrauca.

Kad automašīnas ugunis izgaisa tumsā, Vaira, gandrīz streipuļojot, iegāja dzīvojamā istabā. Juris tur stāvēja pilnā uniformā ar sievai dāvināto revolveri rokā. Istabas stūrī stāvēja sasaiņotās ceļa somas, brūnā un zilā. Jaunais virsnieks piegāja pie tām un paņēma brūno. Ieroci viņš iebāza piedurknē.

Ir brīži, kad katram, arī vismīļākajam vārdam, ir vistukšākā skaņa, visnepatiesākais apliecinājums, visseklākā doma. Tāpēc šādās reizēs labāk klusēt, ieklausīties otra cilvēka sirdspukstos un viņa acīs lasīt dvēseles domas, jo ķermeņi ir degošu sāpju pārņemti, mazākais pieskāriens, liekas, izsauks asiņošanu, un bezcerīgums tuvina domai par nāvi.

Tā abi stāvēja, klusēdami, savas dzīves ziedonī, kopīgās dzīves sākumā un — tomēr jau beigas... Dievs augstais, un Tu visu to pieļauj!? Nē, nē, tā nevar būt Tava griba!

Bez vārdiem viņi apskāvās. Bez vārdiem Vaira pavadīja Juri līdz dārza vārtiņiem un palika tur, kamēr vīra siluets vēl bija saskatāms uz ceļa, kas veda gar līdlauku uz lielceļa pusi. — — —

Lēnām, it kā noņemdama dārgu šķidrautu, zeme šķīrās no valguma, kas miglas veidā cēlās arvien augstāk zilajā debess zilgmē. Sausais darba rūķis, kaimiņš Vītols, brīdi apstājās vagas vidū, atspiedās pret arkla balstu un ilgi, it kā neticēdams savām acīm, vēroja brīnišķīgo vasaras rīta ainavu.

Vēl pirms saules lēkta kādā latviešu virsnieka dzīvoklī mazajā pilsētiņā, it kā norunājušas, saradās karavīru sievas. Dažām bija līdz bērni-zīdaiņi, citas vienas pašas. Tikai tagad Vaira īsti saprata sava bijušā departamenta priekšnieka piezīmi, ka nekas nevar būt briesmīgāks par nezinu. Visām jaunajām sievietēm bija skaidrs, ka šai brīdī izšķiŗas viņu ģimenes liktenis.

Mazais Dāvis jutās laimīgs, jo viņa audžu vecmāmiņas mīlestība sildīja kā siltākā vasaras saule. Vairai šī apziņa deva garīgu spēku un spēju loģiski domāt, turpretim viena otra no virsnieku sievām, likās, bija tuvu ārprātam.

„Turēsimies," Vaira čukstēja, baidoties iztraucēt citas domās. „Es iešu uz pulka štābu. Tur sapulcināti visi virsnieki."

Nenogaidījusi atbildi, viņa izgāja no dzīvokļa.

Saule jau rādīja pusdienu, kad Vaira pienāca pie pulka štāba vārtiem. Ārēji vienaldzīga viņa tos atvēra un iegāja pagalmā. Štābs bija ierīkots kāda bijušā muižnieka pilī. Ēka un tās apkārtne izdaiļota. Netālu no staltās ēkas, koku apņemts, bija mazs namelis. Neviena nemanīta, Vaira devās turp. Koki un krūmi viņu paslēpa arī gaŗāmgājēju skatieniem.

Pamalē dūca pērkons un noškīla zibens, bet šeit saule likās atdodam visu savu siltumu iznīcībai nolemtajiem karavīriem, jo mazais koka namelis nebija nekas cits kā čekas perēklis.. Uz turieni aizveda staltus, dzīvotgribas pilnus kaŗavīrus, no turienes atpakaļ nepārnāca neviens.

Vaira piespiedās pie koka un aizklāja rokām seju. Tur stāvēja kādreiz tik staltie latviešu kaŗavīri-virsnieki, tagad vairs tikai pelēkas ēnas. Rokas dzelžos uz muguras saslēgtas. Apkārt viņiem šie nolādētie āziāti ar kailiem durkļiem. Tuvumā ierūcās automašīna. Pelēkās ēnas sakustējās.

— Visspēcīgais Dievs, vai arī Tu nevari viņiem palīdzēt? — sāpēs lauzīdama rokas, čukstēja Vaira. Smagas lietus lāses bija atbilde. Raudāja arī debesis.

Viens pats nostatus — ieplēstām drēbēm un asins traipiem uz rokām — stāvēja leitnants Līcis. Viņam apkārt kā maitas putns, ēsmu saodis, ar savām šaurajām un viltīgajām actelēm glūnēdams, staigāja kāds āziāts. Tikai vēlāk Vaira uzzināja, šis latviešu virsnieks bija nogalinājis biedru Ataugu.

Vaira neuzdrošinājās iet tuvāk. Piebrauca smagā automašīna. Virsnieki, āziātu aplenkti, tuvojās viņai. Viens no viņiem, virsleitnants Krastmalietis, Vairu ieraudzījis, tikko sadzirdami pačukstus teica:

„Sveiciniet Irēnīti!" Vaira saprata. Trulu skatienu, bez jebkādām domām, viņa atstāja baigo vietu un it kā nemaņā sasniedza pilsētiņas galveno ielu. Pilnīgi lietū izmirkusi, bet arī to viņa nejuta.

Aiz muguras ierūcās automašīnā. Vaira satrūkās. Ūdeni uz visām pusēm šļākdama, mašīna aizdrāzās ar apcietinātajiem virsniekiem. Kravas telpa bija slēgta, neļaujot saskatīt tajā novietotos. Vaira apstājās ietves malā, atspiedās pret liepas stumbru un gaidīja. Jā, viņa kaut ko gaidīja, bet ko?

Vaira sāka drusku atjēgties, kad ielas līkumā ierūcās cita automašīna un viņa varēja saskatīt tajā sasēdinātos. Juŗa tur nebija, tikai, mašīnas sāniem piespiedies, pašā stūrī sēdēja Līcis.

„Vaira!" viņš iesaucās un gribēja piecelties, bet āziātu sargs ar šautenes laidni to atstūma atpakaļ.

Vaira pacēla vēl pēdējam sveicienam roku, tad, it kā neziņā apkārt vērdamās, tāpat ar vēl paceltu roku steidzās mašīnai pakaļ. Viņa sasniedza pilsētiņas aptieku, kuŗas ieejas priekšā bija trīs kāpņu paaugstinājums. Vaira pakāpās uz tā, lai varētu labāk pārredzēt sēdētājus nākošajā mašīnā. Tajā atradās vienmēr dzīvespriecīgais leitnants Rūsiņš, kapteinis Ranka, virsleitnants Kaugurs — pulka labākais sportists un daudzas citas labi pazīstamas un tuvas sejas, kuŗas viņa nu skatīja pēdējo reizi un kuŗu acīs varēja lasīt lūgumu: Sveiciniet mūsu tuviniekus un draugus!

„Juri! Juri!" pār Vairas lūpām pēkšņi izlauzās spalgs kliedziens.

Viņa kā neprātā skrēja pakaļ automašīnai. Taču neviens no retajiem gājējiem neapstājās, jo katra latvieša sirds smeldza tāpat, visiem pārdzīvojot šo briesmu brīdi līdzīgi aizvedamo piederīgajiem. Skrējienā piekususi, Vaira beidzot apstājās, lai ievilktu elpu. Kā par brīnumu apstājās arī automašīna. Kājām nogurumā ļodzoties un pārpūlētajiem nerviem gandrīz eksplodējot, Vaira tuvojās mašīnai.

„Ņe šaga gļiže!" (Ne soli tuvāk), durkli pret Vairu pagriezis, iebrēcās āziāts.

(Turpinājums sekos)

Imants Sakss

Anitas Grigales - Rundānes ērģeļkoncerts Toronto

Latviešu akadēmiski izglītoto ērģelnieku saimes sākumi meklējami pirms apmēram 100 gadiem. Krastiņš, Šepskis, Bētiņš, Mīlītis Zebode, Kade, Ore un citi ievadīja latviešu koncertērģelnieku rosību pagājušajā gadsimtā, iegūdami latviešu mūzikas vēsturē paliekamu vārdu un vērtību. Gadsimtu maiņā ievērību guva Pauls Jozuus, veselas jaunas ērģelnieku paaudzes skolotājs. Drīz pēc tam Latviju pāršalca Alfreda Kalniņa ērģeļu virtuoza un improvizātora slava, bet pēc pirmā pasaules kaŗa pārsteigumu radīja arī Nikolaja Vanadziņa perfektā technika un plašāku apvāršņu pavēršana ērģeļu literātūras laukā. Visumā Latvijas valstī bija saskatāmas divas ērģelnieku skolas — Jozuus un Vanadziņa, kuŗi bija mācījušies pie Pēterpils konservātorijas profesoriem Homiliusa un Handšina. Homiliusa stingro skolu Latvijā reprezentēja vēl stingrākais prof. Jozuus un viņa plašais audzēkņu un vēlāk sekmīgo ērģelnieku pulks, minot še piemēram — Prēdeli, Gavaru, Kalnāju, Rību, Dreimani, Holmani, Narvaiti, Aldonu Jozuus un citus. Handšina brīvākās un laicīgākās takās turpināja staigāt N. Vanadziņš, Ād. Ābele, Ed. Kalniņš, Zolts un pēc otra pasaules kaŗa visi pašreizējās Latvijas ērģelnieki ar Sīpolnieku priekšgalā. Šai otrai grupai brīvās pasaules latviešu saimē nu pievienojusies arī jaunā un centīgā ērģelniece Anita Grigale -Rundāne Toronto.

Visai niecīga ir latviešu ērģeļmūzikas literātūra. Ja latviešu ērģelnieks mēģinātu sastādīt priekšzīmīgu stila programmu no latviešu autoriem vien, tas būtu gandrīz neiespējami. Visā plašajā pasaulē, turpretim, ērģeļu mūzikas ir ļoti daudz. Vai arī laba, tas, protams, ir pavisam cits jautājums. Lasītājs nojautīs, ka gribu runāt par Bachu, kuŗu Arveds Švābe kādā dzejolī apzīmējis par — maršalu. Dažādajā ērģeļu mūzikā bieži sajaucas kā maršala zizlis, tā klauna spieķis. Atšķirt tos — piekrīt mūsu jaunajiem māksliniekiem, bet Bacham joprojām vajadzētu būt mūsu ērģelnieku dienišķajai maizei.

Anita Grigale - Rundāne pazīstama kā spējīga un enerģiska latviešu māksliniece. Viņa sekmīgi piedalījusies arī pēdējos divos latviešu dziesmu svētkos Kanadā un ASV, un arī šāgada Kanadas latviešu 5. dziesmu svētkos viņai uzticēts nopietns uzdevums. Šoreiz bija izdevība viņu noklausīties patstāvīgajā koncertā Toronto 14. marta pēcpusdienā Sv. Paula anglikāņu baznīcā. Programmā bija Rēgera, Lista, Alēna, Karga - Elerta, Langlē, Mesiāna un Ķeniņa darbi. Ievadījumā polifonijas meistara Rēgera „Tokāta un fūga", kuŗā ērģelniece pārpilnam parādīja savu technisko spēju augstumus. Rēgera kontrapunktiskā grandiozitāte un gotiskā skaņu celtne parādījās arī Grigales - Rundānes reģistrācijā un ritmiskajā noturībā. Varbūt vienīgi fūgas „dux" un „comes" varēja būt vienkāršākā, viengabalainākā reģistrācijā, bet Rēgers tomēr nav Bachs un kā darbā, tā dzīvē uz visām lietām skatījās „dubulti"..

Sekoja Lista piemīlīgā „Ave Maria", kuŗā dominēja čelestas reģistrs. Listam ir vairāki brāzmaini, teātrāli ērģeļu darbi, kamēr „Ave Maria" ir pilnīgi pretēja rakstura, vienkārši prelūdējot par senu korāli. Alēna „Litānijas" izrādījās gandrīz diametrāli pretējas parasto monotono baznīcas litāniju sekvencēm, tomēr te varēja saklausīt zināmu mūzikālu svaigumu un asumu.

Koncerta otrā daļā dzirdējām arī divus t. s. noskaņu darbus — Karga - Elerta „Ezera dvēsele" un Langlē „Miera dziesma". Mūzikāli interesantākais bija pirmais, kamēr otrā mūzikālā doma bija visai trūcīga, apmierinoties tikai ar tremolo reģistru „glazūru", ko vislabāk raksturot ar latviešu ziņģes vārdiem: „Cik ezers rāms, cik daba klusa!" Uzmanību un ievērību modināja divi pārējie skaņdarbi — T. Ķeniņa „Prelūde" un viņa skolotāja Mesiāna „Pateicības un slavas oda" (brīvi izsakoties!). Rets gadījums, kad skolnieka un skolotāja darbi satiekas (vai saduŗas?) vienā ērģeļu koncertā. Divas būtībā pilnīgi atsevišķas un dažādas, pat svešas skaņu kontemplācijas, taču ar kādu vārdos nepasakāmu vispārēju mūzikālu (varbūt technisku) kopsaucēju. Nezinu, vai bija piemēroti spēlēt tikai Ķeniņa svītas pirmo daļu, jo kaut kā auss prasīja pēc turpinājuma. Mesiāna himniskais nobeigums tomēr bija īsti savā vietā, finālā atskanot pat gaišam mažora trijskanim. Arī pats Mesiāns kādreiz proklamēja, ka viņš nebīstas ne no kā, pat ne no — mažora trijskaņa.

Visumā Anita Grigale - Rundāne savu priekšnesumu veidoja mūzikāli inteliģenti, techniski atjautīgi, un, pats galvenais, pārvaldīja instrumentu. Viņai uzmanīgi asistēja baznīcas ērģelnieks un korмeistars Dr. Pīkers, kuŗš pēc koncerta visai joviāli klausītājiem izskaidroja baznīcas ērģeļu struktūru un celtniecību.

Programmas lapiņā atradām visai interesantus, gan dažbrīd strupus un dzejiskus paskaidrojumus par skaņdarbu vai autoru iezīmību. Komentāri iztrūka Langlē darbam, kam šo rindu autors var vienīgi pievienoties. Kaut koncerts notika angļu baznīcas velvēs, nevajadzēja tomēr apzīmēt Huberta Perija (Parry) iegūto dižciltību ar „Sir", jo, konsekventi rīkojoties, arī Lists pelnītu kādu abata apzīmējumu vai Rēgers — militāra dienesta pakāpi. Šī Huberta Perija korāļa prelūde ievadīja kopīgu draudzes (apmeklētāju) dziedāšanu no angļu dziesmu grāmatas.

Labs priekšnesums, bet programma varēja būt saturīgāka. Apmeklētāju bija visai daudz — gan latviešu, gan kanadiešu.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Ceļa biedrs" Nr. 1/2 (141, mēnešraksts kristīgai dzīvei, janvāŗa un februāŗa burtnīca, Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības Amerikā izdevums, redaktors J. Strautnieks, 32 lpp.

„Treji Vārti" Nr. 19, žurnāls literātūrai, mākslai, zinātnei, Baltijas tautu kultūrai, jaunatnei un nākotnei; janvāŗa un februāŗa burtnīca, redaktors A. Birnbaums, 64 lpp.

Valentīne Hermane

TOMĒR . . .

Vai degs
Viena šķila
Kamīnā?
Vai skatam
Neredzams
Gaisīsi
Atmiņā?

Domāju,
Atceros,
Skumstu . . .

Vēroju
Kamīna liesmu,
Brīnos:
Deg! Silda
Viena vienīga
Malkas šķila.

Nav tevis,
Un tomēr
Tavu tuvumu jūtu,
It kā tu būtu
Tik tuvu, tuvu . . .

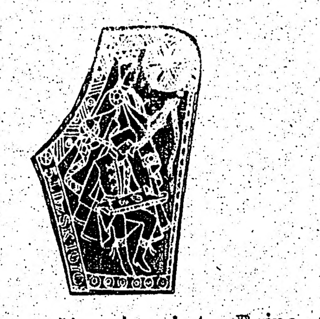

„No dziesmam laivu, skaņām vēju taisām..."

Šie virsraksta Raiņa vārdi liekas visai piemēroti Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku izrādei „Pūt, vējiņi". Un tālāk; „Ar ilgu brāļiem kopā ṣasēduši, uz tālạm sapņu mājām aizlidojam."

Tas ir mērķis, pie kuŗa īstenošanas pašreiz strādā DV teātris Kanadā režisora Osvalda Uršteina vadībā. Latviešu teātŗa darbs šobrīd ir kā kumoss Latvijas melnās rudzu maizes. Arī „Pūt, vējiņi" izrāde veidojas kā azaids pēc latviskā izsalkušajai dvēselei. Latviešu teātrim Kanadā ir īpašs uzdevums, kas to šķiŗ no teātŗa, kādu pazinām dzimtenē. Tam jāmāca mūsu jaunajai paaudzei pazīt mūsu latvisko pagātni un tradicijas, jādod iespēja atrast ceļu uz gara bagātībām, kuŗas slēpjas mūsu drāmas meistaru darbos un sevi atklāj tikai latviešu mēlē.

Režisors O. Uršteins izteicies: „No idejām, kuŗas Rainis ielicis šai lugā, galvenokārt uzsvēršu tiekšanos pēc smalkuma un skaistuma. Lugas reālistiskie tēli slēpj sevī simbolus. Šī tomēr nav fantastiska simbolika, tā ir reālistiska, atšķirīga ar to, ka reālisms pacelts tautas dziesmas stilizētajā formā. Tā ir Raiņa maģiskā formula šai lugā — tautas dziesma! Tautas dziesmu stilizācija paceļ lugas reālo notikumu it kā uz Daugavas viļņu šūpotnēm, atraisa no smaguma, dod tai īpatu, dzejisku vieglumu. Izrāde būs runāta, dzedāta un dejota tautas dziesma uz 15. un 16. gadsimta darbības fona."

Pēc lugas sarakstīšanas 1913. gadā J. Rainis sacījis: „Šai lugā ieliku visas savas sasāpējušās dzimtenes ilgas." Tā luga kļuvusi par izteiktu trimdinieku psīcholoģijas lugu, bet „Pūt, vējiņi" — par ilgu dziesmu. Šis autora garīgais pārdzīvojums joprojām ir tikpat spēcīgs un aizraujošs, kā pirms daudzajiem gadiem, kad luga tapa, pat vairāk — šobrīd mēs spējam daudz spilgtāk lugā saskatīt un izprast autora izteikto domu, jo šūpojamies tai pašā „ilgu laivā" kā Rainis toreiz, un tagad kopā ar viņu varam vēlēties: „Pūt, vējiņi, dzen laiviņu. ."

Inta Purva

Mag. philos. et phil. Ludvigs Vīks,
TLTA skolotāju praktiskā semināra vadītājs

Latviešu skola svešumā paaudžu maiņas laikā

(Nobeigums

Tāds varētu būt, piemēram, viens mērķtiecīgs cikls bērnu audzināšanā un mācības vielas izvēlē. Minētais cikls pauž dažādos veidos pamatmotīvu — aktīvitātes ideju. Nekad neklājas aizmirst, ka bērnam nav jāstāsta par minētajām tautas rakstura īpatībām, bet tās jārāda uzskatāmos tēlos un ainās. Šī ievirze jāpatur prātā visās stundās, visos mācību priekšmetos.

Latvieši pēc savas dabas nesamierinās ar sasniegto, viņi tiecas pēc pilnvērtīgākas dzīves, bieži pārvērtē vērtības ideālisma gaismā. Arī šī tendence izpaužas dažādās variācijās tautas tradicijās, literātūrā un dzīvē. Arī šis motīvu cikls var būt par ceļa rādītāju bērnu audzināšanā un mācības vielas izvēlē. Protams, arī šie motīvi jāatklāj bērnam gleznainos tēlos un ainās.

Latvietis ir saaudzis ar dzimto dabu, viņš to personificē, simpatiski iejūtas katrā dzīvā radībā, ir humāns. Šie motīvi tāpat var kļūt par vienu no pamatlīnijām bērnu audzināšanai nākotnei. Šī pamatlīnija izpaužas tautas dzejā, literātūrā, dzīvē. Viena vērienā te tēlojas bārenīte, muļķītis pasakās, Andŗa tēvs, Salkšņu tēvs, Kukažiņa, Skalbes pasaku varoņi. Radniecīgus tēlus sastopam arī jaunākajā latviešu literātūrā.

Latvietis allaž cienī un vērtē daiļo, skaisto, cildeno. Visspilgtāk tas izpaužas mūsu tautas dzejā. Pret necilo, tikumiski mazvērtīgo latvietis allaž vēršas ar humoru. Arī te ir vesels motīvu cikls, kuŗš noder bērnu ieaudzināšanai latviskajā pasaulē.

Var izvirzīt arī daudz citu idejisku līniju latviešu bērnu audzināšanā un mācības vielas izvēlē. No audzināšanas viedokļa nav svarīgi atsevišķie tēli, svarīga ir tikai ideja, kuŗa tos apvieno. Metodiski svarīgi ir rīkoties tā, lai bērns pamazām ieaugtu šo idejiski vērtīgo tēlu un ainu pasaulē. Svarīgi ir, lai šajos tēlos un ainās ietvertie iekšējās dzīves un tikumiskās apziņas principi pakāpeniski kļūtu par bērna vai jaunieša rakstura veidotājiem.

Raksturotā idejiskā ievirze mācības vielas izvēlē un jaunatnes audzināšanā jāturpina un jāpadziļina ģimnazijā. Šai ziņā ģimnazijai jārīkojas ciešā kontaktā ar pamatskolu un sistēmatiski, mērķtiecīgi jāturpina tur sāktais audzināšanas darbs.

Tautas gara mantās, literātūrā un vēsturē gleznainos tēlos un ainās ietvertās idejas jāatklāj audzēkņiem ģimnazijas vecākajā klasē un atsevišķā mācību priekšmetā — tautības un dzīves mācībā, kuŗa dotu kopsavilkumu visam, kas mērķtiecīgi veikts visā mācību gaitā. Liela nozīme mācības vielas apgūšanā ir skolotāja ierosinātām pārrunām un diskusijām.

Tā rīkojoties, varbūt, pamazām izdotos lauzt to psīchisko pretestību, vienaldzību, apatiju un neuzticību skolotājam, kuŗa vērojama lielā daļā skolēnu.

Kā rīkoties, lai minētās tendences pēc iespējas novērstu pašreizējā situācijā? Jāveido pēc iespējas vairāk interešu grupu un pašdarbības pulciņu, kas atbilst jaunatnes interesēm un attīstības tendencēm. Jāattīsta skolēnu uztveres spējas. Šai nolūkā audzēkņi jāgrupē pēc dzimtās valodas prasmes un nostājas pret visu latvisko. Ar vājākiem skolēniem jāstrādā mazākās grupās un pēc citām metodēm. Labākie, spējīgākie un centīgākie skolēni jāizdala atsevišķā grupā un ar tiem jāstrādā, lai tos sagatavotu skolotāju un jaunatnes vadītāju darbam. Tā mēs veidotu un saglabātu kodolu nākotnes latviešu inteliģencei.

Saprotams, bez skolēnu ieaudzināšanas latviskajā pasaulē un viņu rakstura veidošanas jāpatur prātā arī jaunatnes aistētiskā audzināšana deju un mūzikas ansambļos, koŗos, skolas sarīkojumos.

Mums jāaapzinās, ka pienāks pēdējais laiks, lai paglābtu latvietību mūsu jaunatnē un novērstu daļā no tās vienaldzību un apatiju pret visu latvisko.

Mēs dzīvojam strauju pārmaiņu laikmetā, kas bieži negātīvi ietekmē mūsu jaunatni. Visām pārmaiņām mūsu sabiedrības dzīvē tādēļ uzmanīgi jāseko. Jāseko arī visām pārmaiņām jaunatnes dzīves uztverē un tās nostājai pret latvisko dzīves ziņu. Šī nostāja mainās ar katru gadu. Latviešu skola nedrīkst sastingt, tai jāpiemērojas dzīves progresam. Skolas reformas nepieciešamas, bet tās jāreālizē pamazām un kritiski jāpārbauda skolas darbā.

Latviešu skolas veidošanā, tās piemērošanā latviešu pašreizējās dzīves apstākļiem un prasībām jāsadarbojas bērnu vecākiem, skolotājiem un pašiem jauniešiem. Uzmanīgi jāseko visām mainīgās sabiedrības prasībām pret skolu, vispusīgi jānoskaidro apstākļi, kuŗos skolai jādarbojas un jācenšas tos labot.

Mūsu sabiedrības struktūra un tās interešu aploks ir nepārtrauktā maiņas procesā. Šīs maiņas simptomi jāuztveŗ skolai un jāpiemērojas tiem vai jāvēršas pret tiem. Skolu vadībai un skolotājiem vien tas nav pa spēkam. Skolai savu uzdevumu veikšanā jāsadarbojas ar vecākiem un jaunatni. Skolotājiem pastāvīgi jāpārbauda un jāpapildina savas darba metodes. Pašreizējos mūsu sadzīves apstākļos neviens skolotājs — vecs vai jauns — nevar būt drošs, ka viņš rīkojas pareizā virzienā. Jābūt skaidram mērķim, ko skolotājs grib sasniegt, un viss darbs jāvirza uz šo mērķi. Pašreizējais gala mērķis ir bērnu iekšējās aktīvitātes modināšana, izkopšana un ievirzīšana latviskās dzīves gultnē.

Tas ir ļoti grūts, bieži pat neveicams uzdevums. Tāpēc vecākiem jānāk talkā un jāpārvar sava vienaldzība pret latviešu skolu. Vecākiem uzmanīgi jāseko savu bērnu attīstībai un pēc iespējas jānovērš nevēlamā ārpasaules ietekme. Vecākiem vairāk jāsadarbojas ar skolotājiem un jāpalīdz viņiem skolas darbā. Nepietiek ar vecāku padomēm un gadījuma sanāksmēm. Ļoti vērtīgi ir vecāku vērojumi par savu bērnu attīstību, vērtīga arī pozitīva skolas darba kritika. Tāpat jāievēro arī pašu jauniešu vēlmes. Tātad — skolas darbu var celt un piemērot laikmeta prasībām vecāku, skolotāju un jaunatnes kopdarbība. Šāda kopdarbība var izpausties vecāku, skolotāju un jauniešu kopīgos semināros vai apspriedēs. Šādos semināros jāuzklausa un objektīvi jānovērtē katrs vērojums, katrs iebildums, katra pozitīva kritika. Tikai tā var noskaidrot un formulēt galvenās vadlīnijas skolas darbam. Taču šīs vadlīnijas mūsu dzīves apstākļos ir mainīgas. Tāpēc tās vienmēr jāpapildina un jānoskaidro to iedzīvināšanas iespējas konkrētos skolas darba apstākļos.

Šādos semināros svarīgākas par referātiem ir izvirzītās aktuālās skolas darba problēmas un diskusijas par tām. Šādā garā paredzēts izveidot Toronto latviešu tautas augstskolas (TLTA) skolotāju praktisko semināru nākamajā, ceturtajā semestrī, kuŗš sāksies 8. septembrī. Sēdes, sākot ar minēto datumu, paredzētas katru otru otrdienu plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā Toronto.

Latviešu tautas etniskā eksistence dzimtenē un svešumā ir apdraudēta. Novērst dzimtenē mūsu tautas iespējamu pakāpenisku bojā eju svešas tautas uzbrukumā mēs nevaram. Saglabāt nākotnei mūsu tautas kodolu svešumā mēs varam, ja visi apvienojamies šī mērķa sasniegšanai.

Kāda ir pašreizējā situācija? Tā nav minētā mērķa sasniegšanai labvēlīga. Var iebilst, ka mums ir aktīvas jaunatnes organizācijas, kuŗas rīko nometnes, kursus, sarīkojumus. Jaunatnes organizāciju darba vērtība nav noliedzama, bet tā nav tik sistēmatiska, tik mērķtiecīga, kāds mēdz būt skolas darbs. Sajūsma, kuŗa parādās kāda pasākuma organizēšanā, pēc sarīkojuma ātri izplēn, un jaunatne atkal iekļaujas parastajā dzīves gultnē. Jaunatnes organizāciju darbam ir nozīme zināmā laika posmā, bet tas mazāk vēršas uz nākotni. Turpretim skola tiecas audzināt jaunatni nākotnei. Tāpēc skolai piekrīt izcila nozīme tautas un tautības saglabāšanā svešumā.

Vai sabiedrība pietiekami atbalsta latviešu skolu? Mums ir daudz organizāciju, kuŗu uzdevums atbalstīt latviešu skolu. Tomēr skolu ideoloģijai tās par maz pieska-

(Nobeigums 6. lpp.)

Pēteris Aigars

NEMIRSTĪGAIS NEMIERS

ROMĀNA „ATKUSNIS SĀKĀS OKTOBRĪ" II DAĻA

(73 turpinājums)

Es aizeju tīrām rokām un skaidrām domām. Katrs gadu desmits paņem līdz savus mironus, bet mirušie neklusē, tie prasa savu neiegūto tiesu. Piedodiet, ka nespēju vairāk pateikt! Neviens nespēj pateikt vairāk kā pats izcietis, bet ir citi, kuŗi cietuši vairāk kā es, un tie runās skaidrāk un skaļāk par mani, tie sagraus cietumus, kuŗus manas rokas pret paša pārliecību ir palīdzējušas celt."

Istabā iestājās klusums, kad Imants beidza lasīt. Tikšķēja tikai pulkstenis, un divu jaunu cilvēku sirdis strauji sita. Bija atklājies kaut kas neatsaucams, nepiedodams un tai pašā laikā nenovēršams. Sāpes jaucās ar naidu, tēva uzburtā nākotnes vīzija izgaismoja tagadnes mijkrēsli.

„Mēs viņu nekad vairs neredzēsim. Nekad..." čukstēja Imants, glaudīdams sievas plecu. „Nevienam šajā pasaulē nav vēlēšanās viņu glābt, glābt miljonus tādu, kāds ir tēvs," viņš piebilda, raudzīdamies pretējā sienā mēmu skatienu.

„Bet, Imant, viņš aiziet tīrām rokām un skaidrām domām. Viņa testaments paliek," klusi piebilda Baiba, mierinādama vīru, kaut pati labi zināja, ka šajā brīdī mierinājuma vārdi nelīdz. Viņai pār seju ritēja lielas asaras.

„Šī pavasaŗa nakts ir bēŗu nakts," klusi turpināja Imants, tomēr tad viņa balss kļuva arvien spēcīgāka. „Šajā naktī mēs aprokam nezināmā kapā ne vien manu tēvu, bet visu šo gadsimtu, kas solīja tik daudz, taču visus pievīla. Mēs aprokam valdības, konstitūcijas un brīvības deklarācijas, kuŗām tikai pelavu svars, diplomātus ar baltām getrām, diktātorus un demokratus, kuŗus visus gaida viens liktenis, bīskapus un biržas mijējus, birokratus un brīvdomātājus, jo viņu brīvdomība bija tikai brīvo sagatavošanai verdzībai. Tiem visiem ir jāaiziet, lai rastos kas labāks.

„Imant, esi žēlīgs, tu nolādi visus. Vai patiešām visi ir vainīgi pie mūsu posta? Nevaino cilvēkus par to, ka viņi piedzimuši vāji..."

„Šis gadsimts ir kollektīvi vainīgs par bāreņu un atraitņu asarām, par izpostītajām pilsētām un sagrautiem tempļiem. Atmaksai ir jānāk, lai pasaule nezaudētu līdzsvaru. Neviens nevaino mušas, ja tās ieviesušās virtuvē, bet mājas māti. Tārpus spļāvējas mušas lido pa šo lielpilsētu, sagandē visu, un nevienam par to nav daļas. Neviens nav atbildīgs, ja cilvēkus ar draudiem, ar pierunāšanu, ar vilinājumiem, izmantojot viņu ģimenes jūtas, padara par neģēļiem, neliešiem. Kā lai ilgāk klusē?"

„Es tevi, Imant, saprotu, bet ar aklu naidu, ar lāstiem nav uzveicams viltus un nav izdeldējama vara. Brīvais nekad nav sapratis nebrīvo, un izsalkušais paēdušo. Tas draugs, kuŗš solījās kopā ar mani gaidīt, lai tev nenotiek kas ļauns, pēc pusstundas paskatījās pulksteni un atvainojās: ilgāk nevarot, ja kas noticis, lai es ziņojot policijai. Bet policija parasti pievāc līķus, liek ārstam pārbaudīt, kādēļ cilvēki miruši, sastāda aktus un viss likuma priekšā ir nokārtots. Neviens nav ieinteresēts, lai noziegumi nenotiktu, jo tad kārtības sargi nonāks bezdarbnieku rindās, prokuroriem nebūs jāstudē izmeklēšanas materiāli. Notiesā tikai tos, kuŗi nejauši iekrīt, pakar naīvos, nabagos, nelaimīgos. Nekad citādi nav bijis. Valdnieki arvien ir draudzējušies ar jūras laupītājiem, ar kurtizānēm, jo vara nav saglabājama, neizmantojot cilvēku viszemākās dziņas. Mēs nevaram sacelties pret visu, kas ir ap mums, tikai pret daļu, lai gūtu panākumus. Tas tev jāiegaumē šovakar un rīt un parīt, kad pie apvāršņa parādīsies atkal Liepaskalns. Viņš tevi tik lēti nepametīs."

„Ja viņš nepametīs mani, tad es pametīšu viņu. Es viņu vienkārši izsviedīšu!" iekarsis iesaucās Imants.

„Tu nekur viņu nevari izsviest. Daļa viņa arvien paliks šajā zemē un pilsētā. Viņa pusē būs tirdzniecības līgumi, politiskie aplēsumi un diplomāta priekšrocības. Tev ir jāļauj, lai viņš pats sevi atmasko, pats sevi sadeldē. Varas turētājiem vajadzīgi ātri panākumi. Rīkojumi ir jāizpilda ar militāru precīzitāti. Zaudē tas, kam pirmajam pietrūkst pacietības. Man ir nojauta, ka viņa pacietības svece nedegs ilgi. Viņš minēja, ka jāatgriežoties Rīgā. Varbūt tā bija izlikšanās, bet, varbūt, arī patiesība. Arī viņam var būt kāda ievainojama vieta, jo nav tāda cilvēka, kuŗa bruņojums būtu bez vainas. Es tev ieteiktu turpināt iesākto spēli, varbūt arī tavam tēvam tavā vilcināšanās var nākt vairāk par labu nekā tava pārgalvīgā iecirtība. Mums nav citu sabiedroto kā vienīgi pacietība, attapība un vēlreiz pacietība. Pat ja tu viņu nogalinātu, tu netiktu no viņa vaļā, jo tam pūķim, kuŗam viņi kalpo, ir vairāk nekā simt galvu. Vienas nocirstās vietā izaug deviņas jaunas. Mums nav neviena palīga, neviena sabiedrotā, jo neviens nav ieinteresēts, lai mēs izturētu svešniecības laiku, neviens nav ieinteresēts, lai Daugava nokratītu važas. Katrs, kam tu sūrosies, paraustīs tikai plecus un lišķīgi izvairīsies: mēs neiejaucamies citu tautu iekšējās lietās, mums pašiem gana savu likstu. Vai man nav taisnība?" jautāja Baiba.

„Bet es nespēju ar Liepaskalnu vairs tikties! Man ir pretīgs šis zalktis, kuŗš lodā pa visu māju pamatiem," pretojās Imants.

„Mūdži perinās tikai brūkošās ēkās, nevis jaunās. Ja viņam apniks tevi vajāt, tad pievērsīsies citam. Tu dzirdēji, ko stāstīja vecais Gabaliņš. Tie, kas kaŗa laikā pievākuši dārglietas un flīģeļus, viegli ieinteresējami apkaŗot žīdus un brīvmūrniekus. Liepaskalns ir nepieciešams mūsu režīmiem un mūsu laikam kā cilvēka gremošanas organos pūšanas baktērijas. Visi nosoda laupīšanu un koloniālismu, bet tai pašā laikā klusībā plāno, kā iegūt mantu, kuŗa nav pelnīta, kā ilgāk turēt savā aizgādībā tautas, kuŗas vēlas brīvību. Piekrītu tev, ka vecie elki ir jānogāž no pjedestāliem, lai cilvēki varētu uzelpot, bet mēs divi vien esam par vājiem. Ungārijā sacēlās vesela tauta, desmit miljonu, bet nekas nemainījās. Nekas arī nemainīsies, ja būsim neuzmanīgi, nelaikā sāksim rīkoties un aiziesim bojā. Visas Rietumu pasaules miljonāri, garīdznieki un likumības sargi notiesās tevi, ja tu kaut vienu pirkstu pacelsi pret tādiem kā Liepaskalns. Tēva paregojums piepildīsies. Viņš zina, ko raksta. Tikai pacietību, esi aukstasinīgs, nenodod sevi un citus, kuŗi tiecas pēc taisnības. Iegaumē, ka, mainoties režīmiem vienā pusē, notiks pārmaiņas arī otrā , un tie, kuŗi bauda varas augļus, darīs visu, lai pārmaiņas pēc iespējas attālinātu. Tāda, manu zēn, ir bargā īstenība, kuŗa jāņem vērā," Baiba mierinot apkampa un noskūpstīja vīru.

Viņa ilgi raudzījās Imanta nogurušajā sejā, kuŗā pēdējā laikā bija ieviesušās dažas rūpju ievagotas grumbas. Tēva liktenis sāpēja arī viņai, bet vēl pēdējie kauliņi nebija mesti. Arī vislabāk izveidotā vara pielaiž kļūdas. Viss cilvēcīgais ir padots kļūdu un nejaušību stichijai. Varbūt vēl notiek kaut kas neieplānots, neparedzēts un Imanta tēvam izdodas izvairīties no bardzības, kuŗa liekas neatvairāma kā liktenis.

Baiba vēlreiz apkampa vīru:

„Nebažījies, manu zēn, ka tu nespēj neiespējamo.

(Turpinājums sekos)

„Daugavas Vanagi ir pēdējais cietoksnis!"

KANADAS DV NODAĻU DELEGĀTU SAPULCES ATKLĀŠANAS AKTS TORONTO

Pēc Latviešu leģiona 25 gadu atceres dievkalpojuma Sv. Jāņa baznīcā, Kanādas DV nodaļu delegāti, zemes valdes locekļi un citi darbinieki ar viesiem un vanadžu salidojuma dalībniecēm 21. marta pusdienlaikā pulcējās DV namā Toronto, lai pēc kopīgi ieturētas maltītes uzsāktu delegātu sapulces darba gaitu. Kupls šoreiz bija kaimiņzemes ASV DV saimes reprezentantu skaits, viesu vidū esot jaunajam DV organizācijas priekšniekam V. Hazneram, ASV DV valdes priekšsēdim A. Valteram, ASV vanadžu priekšniecei V. Freijai, ASV DV zemes valdes loceklim un DV apvienības Detroitā priekšniekam A. Tīdemanim ar vanadžu kopas priekšnieci A. Tīdemani, DV apvienības Bafalo priekšniekam R. Blāķim ar vanadžu kopas priekšnieci I. Blāķi un Ročestras vanadžu kopas priekšniecei N. Krēsliņai ar vanadzēm A. Izaku, B. Dzeni un A. Serdani.

Kanadas DV valdes pr-dis E. Krūka īsi paziņoja delegātu sapulci par atklātu, un mājastēvs DV Toronto nodaļas pr-dis I. Zamlovskis apsveica V. Hazneru, kas šai namā pirmo reizi ieradies kā DV organizācijas priekšnieks, novēlot, „lai Viļu dinastijai ilgs un gaŗš mūžs", ar to norādot uz sagadīšanos, ka arī līdzšinējais 24 gadu priekšnieks plkv. Janums priekšvārdā Vilis.

E. Krūka savā uzrunā norādīja, ka „esam še pulcējušies 25 gadu zīmē. Jau dievkalpojumā izstaigājām 25 gadus pagātnē, atceroties tā laika notikumus un mūsu biedrus." Runātājs atgādināja, ka tolaik arī radās doma par jaunas organizācijas dibināšanu, kuŗa saturētu kopā tos cīnītājus, kuŗus kaŗa dievs pasargājis, un 1945. gada 28. decembrī plkv. V. Janums Cēdelgemā teica vēsturiskos vārdus: „Pasludinu Daugavas Vanagu organizāciju par nodibinātu!" Toreiz lielākā daļa cīnītāju bija ap 25 gadus veci, aiz muguras atstājuši 20 labus un 5 posta un kaŗa gadus. Tagad viņi, kas vēl dzīvi, ir jau 50-gadnieki; vēl viņiem palikuši trešie 25 gadi. Kā tos dzīvot? Uz ko likt akcentu? Kādiem mērķiem un vērtībām sekot? Vai ļaut straumei sevi nest, vai arī pašiem savu dzīvi veidot? Aizvadītajos 25 gados bijusi izdevība visu vērtēt un pārvērtēt, nākot pie atziņas, ka ir tikai viena vienīga vērtību vērtība — brīvība. „Trimdas posma otru 25 gadu posmu uzsākot, gribu aicināt saslēgt rindas un visiem vienoti stāvēt par brīvību — par brīvību latviešu tautai, par brīvību mums pašiem, par brīvību visiem, kuŗiem tā liegta!" sacīja E. Krūka un norādīja, ka šai pašā laikā savā delegātu sapulcē pulcējas arī Rietumvācijas vanagi, tikai, ievērojot 6 stundu laika starpību, tās pirmā dienā jau beigusies. Bet viņš lūdzis Rietumvācijas DV vadību šai brīdī domās būt kopā un sasaukties ar DV dziesmu. To izjusti tad arī nodziedāja sapulces dalībnieki Toronto.

ASV DV valdes pr-dis A. Valters savā apsveikumā norādīja, ka ieradies ne tikai sveikt kaimiņzemes vanagu un vanadžu saimi Latviešu leģiona atcerē, bet arī, lai ar lielāko interesi sekotu darba gaitai. „Jo lielākas ir grūtības, jo vairāk tās sasaista vīrus kopībā," uzsvēra A. Valters, „un kur gan grūtības ir lielākas nekā kaŗa laukā? Raugoties jūsos un jūsu darbā, gribu stiprināt arī savu ticību. Novēlu uzņēmības un panākumu drosmi, ieceres uzsākot un īstenojot, jo bieži Kanadas vanagi ir drosmīgāki par draugiem citās zemēs, bet novēlu arī vēsu un mierīgu prātu, apsveŗot sabangotajos ūdeņos mūsu situāciju."

ASV vanadžu pr-ce V. Freija uzrunā atgādināja, ka DV organizācijas dibinātāji uzsvēra: „Mēs esam cerība tiem dzimtenē." To apzinoties, tie, kas Flandrijā reiz pacēla DV karogu, to tikpat uzticīgi nes joprojām, tikai tagad daudzās zemēs. Norādījusi, ka laiks steidzas un daudz mums nav vairs atlicis, runātāja vēlēja sekmes un panākumus, pabeidzot ar dzejnieka Modra Lorberga vārdiem: „Piedodiet, ka klaudzinu skaļi Un ienāku neaicināts, Bet mana ir steidzīga lieta BRĪVĪBAS dēļ."

Pirms vārda došanas Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdim T. Kronbergam, E. Krūka norādīja, ka Kanadas DV savā delegātu sapulces atklāšanā nemēdz aicināt visas organizācijas, bet vienmēr aicina LNAK valdes priekšsēdi. Tā pērngada jundā klāt bija vēlāk tik pēkšņi mūžībā aizsauktais J. Niedra, kuŗa darbs tiek turpināts. E. Krūka uzsvēra, ka jaunais LNAK valdes pr-dis T. Kronbergs jau kopš pirmās amata dienas izrādījis vislielāko izpratni par DV organizācijas darbu, kā rezultātā starp LNAK un Kanadas DV izveidojusies vislabākā sadarbība, kāda vien var pastāvēt divu lielu nacionālu organizāciju starpā.

T. Kronbergs uzrunā atzina: „Man ir liels gods būt jūsu vidū, bet ne tikai tādēļ, ka sveicu jūs no LNAK un reizē ar to visas latviešu sabiedrības Kanadā vārdā. Esmu pagodināts būt jūsu vidū galvenokārt tādēļ, ka Daugavas Vanagi ir organizācija, kuŗu uzskatu par mūsu pēdējo cietoksni pret jaunajiem strāvojumiem, kuŗi grauj mūsu centienus un ticību tautas saglabāšanai. Kaŗavīri vienmēr zina, kur ir ienaidnieks, ar kuŗu jācīnās, bet daudzi jaunie to nezina." T. Kronbergs norādīja, ka mūsu vidū attīstījušies jauni strāvojumi uz dažādu izkliegtu humānitārisma, liberālisma un tolerances principu pamata, liekot uzskatīt upuŗus, kuŗus mūsu tauta nesusi, par nesvarīgiem un nenozīmīgiem apšaubāmas koeksistences priekšā, kaut atklāti par koeksistenci nerunā. „Šī Kanadas delegātu sapulce var kļūt nozīmīgākā, kāda jebkad notikusi, jo parādīs, vai esat šis pēdējais cietoksnis, kas apzinās, kur ir ienaidnieks, ar kuŗu jācīnās, laikā, kad augsti izglītoti latvieši, kuŗi ir labi latvieši, tikai politiskajā ziņā analfabēti, ar pievēršanos šķietamiem tolerances, liberālisma un humānisma principiem grauj mūsu centienus un neapzināti palīdz ienaidniekam," uzsvēra T. Kronbergs un turpināja: „Jūs, Daugavas vanagi, esat cīnītāji, jūs neesat nekā aizmirsuši, nevarat aizmirst, jo jūsu biedri kauju laukos nekrita par koeksistences idejām, bet gan cīņā par brīvu Latviju. Mēs visi esam parādnieki tiem, kas par šo mērķi krituši. Daugavas Vanagiem kā pēdējam cietoksnim skaidri jāapzinās: ja arī jūsu cietoksni iekaŗos, tad nav vairs cerību ne mums, ne dzimtenē! Humānisms un liberālisms ir laba lieta, bet tautas nākotne ir atkarīga tikai no nacionālas, vienotas un noteiktas stājas. Novēlu jums spēku un izturību!"

Tikai pēc ilgiem aplausiem Kanadas DV valdes sekretārs varēja nolasīt rakstveida apsveikumus, kuŗus bija sūtījuši Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons, DV organizācijas ģenerālsekretārs A. J. Bērziņš no Vācijas, Rietumvācijas DV valdes priekšsēdis J. Cīrulis, Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrība Kanadā un DV Halifaksas kopas vecākais vplkv. A. Silgailis.

Kanadas DV valdes pr-dis E. Krūka norādīja, ka no 12 DV organizācijas nodaļām pasaulē ir tikai viena, kuŗā visos līdzšinējās darbības gados ne reizes nav iegriezies kāds zemes valdes loceklis, bet tieši šis nodaļas delegāts — DV Britu Kolumbijas nodaļas pārstāvis jau otru gadu veicis tālo ceļu, lai būtu klāt delegātu sapulcē, pasniedzot nodaļas valdes priekšsēdim Egonam Pelēnam atzinībai plkv. Oskara Kalpaka portretu. Pēc tam E. Krūka norādīja, ka simbolisks apbalvojums pienākas arī vīram, kuŗš kaŗavīra tērpu praktiski nav novilcis vēl tagad, bet godam to valkājis 40 gadu, cīnīdamies par Latvijas brīvību, bijis viens no DV organizācijas dibinātājiem, bijis klāt gandrīz visu svārīgāko organizācijas lēmumu pieņemšanā, kuŗa vadībā ASV DV saime izaugusi par lielāko un spēcīgāko visā organizācijā. „Daudzi šai cīņā jau ir paguruši un nogājuši malā, bet ne brīdi cīnīties nav pārtraucis mūsu ienaidnieka lielākais ienaidnieks Vilis Hazners," sacīja E. Krūka, pasniedzot jaunajam DV organizācijas priekšniekam Latvijas nacionālo krāsu standartiņu ar koktēlnieka A. Lakstīgalas kokā grieztu trīs dimensiju vanagu kāta galā.

Pateicies par šo atzinības velti, V. Hazners uzrunāja delegātu sapulces atklāšanas akta dalībniekus (viņa runa sniegta iepriekšējā mūsu laikraksta numurā), aicinot visus „cieti un izturīgi — pie darba!". Pēc šīs runas vanagi un vanadzes, kaut veic kopīgu darbu, nodalījās, lai atsevišķās sapulcēs izvērtētu savu aizvadītā gada darbu un lemtu par turpmāko. Šo sēžu atreferējumus sniegsim mūsu laikraksta nākošajos numuros.

Vtr.

Kanadas DV valdes priekšsēdis Elmars Krūka DV delegātu sapulces atklāšanas aktā uzrunā organizācijas saimi un viesus; no kreisās — DV Toronto nodaļas priekšsēdis I. Zamlovskis, LNAK valdes pr-dis T. Kronbergs, ASV DV valdes priekšsēdis A. Valters, E. Krūka, DV organizācijas priekšnieks V. Hazners, Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne (nosegta), Toronto vanadžu kopas priekšniece R. Zamlovska un DV apvienības Detroitā priekšnieks A. Tīdemanis. Foto: J. Liģers

DARISIM SAVU PIENĀKUMU!

Tā kā Apvienoto nāciju izglītības un kultūras nozare atbalsta vēlamību aprīlī atzīmēt „pasaules lielākā humānista" Ļeņina dzimšanas dienas simtgadi, jāpieņem, ka drīzumā visās pasaules malās risināsies attiecīgas svinības. Toronto pirmā uz Ļeņina simtgades atzīmēšanu norādījusi kanadiešu komūnistu avīzīte „The Tribune", aicinādama 3. aprīlī piedalīties Kanadas - Pad. savienības apvienības rīkotajā suminājumā North Toronto Memorial Gardens, 168 Eglinton Ave W. Šai izcilajā gadījumā paredzēta arī Pad. savienības pārstāvja Otavā B. Mirožņičenko un apspiestās Čechoslovakijas manekena sūtņa B. Matonoha ierašanās. Bez viņiem svinības pušķos padomju propagandas žurnāla Kanadā „Northern Neighbour" redaktors D. Karters un Kvebekas - Pad. savienības biedrības priekšsēdis Dr. E. Pakēns. Runu Ļeņina piemiņai gatavo kāds R. Kenijs. Programma sāksies ar kokteili plkst. 6.30 vakarā.

Ikvienam skaidrs, kas ir tie, kas šais svinībās piedalīsies. Tomēr, — kur paliek visi, kas Ļeņina „humānisma" varmācībā redzējuši sabrūkam savu dzīvi, piederīgos un valsti? Kur tie, kas, mocību un asins dienas pārdzīvojuši, nu brīvi drīkst paust pieredzēto? Vai būtu pareizi viņiem šo simtgadi ignorēt?

Lai nevērstu uz sevi pasaules jumta organizācijas UNESCO nosodītāju skatienu, Ļeņina „humānisma saulē" nenogalinātie arī sākuši posties viņa dzimšanas dienas svinībām Toronto. Nesen vietējo čechu iniciātīvā risinājās astoņu etnisko grupu pārstāvju sanāksme, kuŗā pārrunāja, kā pienest arī savu mazumiņu lielā „humānista" izcelšanai. Vienojās par mierīgu „piketēšanas" demonstrāciju gaidāmo svinību vietā, nesot plakātus vai transparentus, pēc iespējas ar Ļeņina mācības citātiem un to kodolīgu tulkojumu. Pasvītrojams, ka demonstrācija paredzēta labā stājā, būs saziņā ar uzraudzības iestādēm un rīkotāji „izlēcienus" necietīs. Pasvītrojams arī, ka minētās simtgades pienācīga atzīmēšana ir ne tikvien čechu, bet visu padomju apspiesto tautu intereses, arī latviešu. Šī ir laba izdevība rādīt kanadiešiem, cik melīgs ir padomju „humānisms". Ar šo demonstrāciju mums dota lieliska iespēja pārvērst savus skanīgos vārdus iespaidīgos darbos.

Visi latvieši, kam rūp aktīva pretestība ļaunumam un meliem un kas izprot nepieciešamību tos apkaŗot mūsu patvēruma zemes sabiedrībā, aicināti piedalīties minētajā demonstrācijā. Kam būtu labas, īstenojamas idejas, ar kuŗām celt „lielākā humānista" dzimšanas dienas svinības, lūgti laikus sazināties ar mūsu organizāciju informācijas daļas vadītājiem darbiniekiem Toronto. —ns

LATVIEŠU LEĢIONA 25 GADU ATCERES DIEVKALPOJUMĀ TORONTO

Augšā: Skats no Sv. Jāņa baznīcas balkona uz altārtelpu (skat. rakstu iepriekšējā laikraksta numurā) ar 20 karogiem, māc. A. Čopam teicot svētrunu, pie ērģelēm priekšplānā komponists Imants Sakss. — Apakšā: Latviešu leģiona 25 gadu atceres dievkalpojumā baznīcas pirmajos solos organizēti novietojas Daugavas vanagi un vanadzes; trešais no kreisās DV organizācijas priekšnieks V. Hazners, aiz viņa karogu parādes komandants E. Robežgruntnieks, Kanadas DV valdes priekšsēdis E. Krūka un ASV DV valdes priekšsēdis A. Valters. Foto: J. Liģers

TORONTO ZIŅAS

● Folkloriste Biruta Senkēviča arī šogad sarakstījusi speciālu Jāņu uzvedumu Līgo svētkiem Sidrabenē. Mēģinājumus paredzēts uzsākt jau pēc Lieldienām. Dziesmu svētku jaunatnes programmas rīcības komiteja „Nākotne 70" jau sazinājusies ar Sidrabenes pārvaldes pr-ku P. Plīsi par svētku organizēšanas gaitu. Kā katru gadu, paredzēta arī uguņošana, bet Jāņu mucu apņēmies uzsliet Hamiltonas latviešu jaunatnes pulciņš Rota, arī izpušķot vārtus. To kārto „Nākotne 70" darbinieki. Uz ugunskura jaunieši paredzējuši cept „vērsi" vai „cūku", bet Līgosvētku kuplināšanai centīsies piesaistīt mūzikālo ansambli „Trubadūri". Par kapellu deju mūzikai apņēmusies gādāt Sidrabenes pārvalde, tāpat par skaņu plašu mūziku otrā dejošanas laukumā. Šogad paredzamas grūtības ar automašīnu novietošanu, jo dziesmu svētku laikā gaidāms liels ļaužu pieplūdums. „Nākotne 70" tādēļ apsveŗ iespēju izkārtot automašīnu novietošanu kādā nomātā blakus laukumā, lai Sidrabenes pļava paliktu brīva daudzo līgotāju vajadzībām.

● Riverdēlas slimnīcā 19. martā 31 gada vecumā miris Jānis Lūsis, kuŗš ilgāku laiku slimoja ar leukemiju. Nelaiķi pārpelnoja Riversaidas krematorijā, aizlūgumu vadot māc. A. Briedim. Par aizgājēju sēro māte Valija.

● Austrumu draudzes padome par uzticības vīriem no sava vidus izraudzījusi E. Ziplānu, R. Pētersonu un G. Sosti. Lieldienu palīdzībai grūtdieņiem Rietumvācijā draudzes dāmu komiteja atvēlējusi 50 dol. Māc. A. Briedis salaulājis Inesi Švānu ar Tomasu Džēmu Klemeru (Clemmer). Jaunais pāris apmetīsies uz dzīvi Kalifornijā.

● Archibīskaps A. Lūsis Sv. Jāņa draudzes 22. marta dievkalpojumā aizlūgumā pieminēja Latvijā mirušo rakstnieku Kārli Strālu, bet vīru ansamblis Kalvis dziedāja Jāņa Cīruļa komponēto „Ave Maria" ar mirušā rakstnieka tekstu. Toronto dzīvo Kārļa Strāla meita — pianiste Ilze Strāla - Didrichsone.

● Latviešu katoļu Lieldienu dievkalpojums ar Sv. mesu notiks 29. martā plkst. 12 dienā lietuviešu baznīcā (941 Dundas St. W.). Pusstundu pirms mesas un tās laikā grēksūdze. Dievkalpojumu vadīs prāv. Dr. B. Kokins, bet no Montrealas ieradīsies arī māc. J. Krastiņš. Prāv. B. Kokins pieņems grēksūdzi arī Lielajā piektdienā Cecīlijas baznīcā.

● LPB Kanadas kopas 5. aprīlī paredzētais „Jautrais vakars" nenotiks, jo tai pašā laikā Latviešu namā paredzēta nama akcionāru gada sapulce un nama dāmu komitejas rīkotā jaunatnes mūzikas pēcpusdiena. Arī šai gadījumā ar nožēlu konstatējams, ka Toronto trūkst sarīkojumu koordinācijas: kaut LPB Kanadas kopa savu sarīkojumu izziņoja pirmā un jau sen aizrunāja nama zāli, paši nama iestādījumi to nav respektējuši, rīkojot tai pašā dienā savus pasākumus un spiežot Preses kopu iecerēto „Jautro vakaru" atsaukt.

● Mākslinieks Eduards Dzenis savā studijā (82 Asquith Ave, pie Bloor - Church ielām) rīko gleznu un grafiku izstādi, kuŗu atklās 10. aprīlī plkst. 8 vakarā. Izstāde pēc tam būs atvērta 11., 12., 18. un 19. aprīlī no plkst. 12 — 8 vakarā.

● Toronto latviešu koncertapvienības šīs sezonas pēdējā koncertā 2. aprīlī plkst. 8.30 vakarā First Unitarian Church baznīcas zālē (175 St. Clair Ave W.) dziedās soprāns Irma Kurme, klavierpavadījumus spēlējot Verai Leinvēberei. Ieejas kartes būs dabūjamas arī sarīkojuma vietā pie kases.

● TLMM kluba šīs sezonas pēdējā mēneša sanāksme notiks 2. aprīlī plkst. 8 vakarā DV namā.

● TLB inženieru un techniķu kopas 2. aprīļa sanāksmē plkst. 8 vakarā Latviešu namā A. Liepkalns referēs par tematu „Polyethylene un P. V. C. plastikas iesaiņojumi".

● Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulainē bērnu vasaras nometni arī šogad vadīs Guntis Siliņš, bet mazo bērnu nometni pārzinās Natālija Tanne un Ženija Sīle, abas ar teicamu pieredzi mazo bērnu audzināšanā. Saulaines pārvalde izstrādājusi jaunas nometņošanas maksas, kuŗas, uzturoties nometnē ilgāk, pakāpeniski samazināsies resp. katra nākošā nedēļa maksās mazāk par iepriekšējo. — Draudzes dāmu komitejas gada sapulce, kuŗā aicinātas piedalīties visas draudzes locekles, notiks 14. aprīlī plkst. 8 vakarā baznīcas sanāksmju telpās.

● Latviešu nama Toronto vienības gada sapulce notiks svētdien, 5. aprīlī, plkst. 11 rītā Latviešu namā. Sapulce būs tiesīga pie jebkuŗa ieradušos dalībnieku skaita. Kā galvenais darba sekas punkts paredzēta kandidātu izraudzīšana Latviešu nama valdes un revīzijas komisijas vēlēšanām, kas notiks tai pašā dienā un vietā pl. 5 pēcpusdienā. Atsevišķus paziņojumus dalībniekiem valde neizsūtīs.

KANADAS ZIŅAS

MONTREALA

● Latviešu biedrības rīkotā referātu cikla „Mēs un mūsu nacionālpolītika" otrā vakarā biedrības priekšnieka vietnieks E. Leimanis runāja par tematu „Komūnisms kā ticības paraugs". Savā gaŗajā referātā runātājs pakavējās pie komūnisma Krievijā kā vienas no reliģiskajām kustībām, kuŗai ir miljoniem sekotāju. Referents ievadījumā runāja par ateismu kā „reliģiju pret reliģiju", ar ko daļēji izskaidrojams lielais fanātisko piekritēju pūlis marksismam un komūnismam. Referāta otrā daļā E. Leimanis apskatīja komūnismu kā ticības kustību un norādīja, ka ir nepareizi marksismu uzskatīt par zinātni, bet drīzāk par dogmatisku ideoloģiju, jo kā metode marksisms nav ne pierādāms, ne nepierādāms. Runātājs uzsvēra, ka marksisms pārņēmis no kristīgās reliģijas formu un stilu, tikai to piepildījis ar savām kategorijām, tāpat kā Marksa vēstures teorija ir pārņemta no kristīgo vēstures, minot piemērus no bībeles un Marksa mācības. Trešajā daļā referents apskatīja sadursmi starp komūnismu un kristiānismu, norādot, ka Krievijā notikusi liktenīga sagadīšanās, kuŗas rezultātā saliedēts krievu mesiānisms ar proletāriešu mesiānismu. Ceturtajā daļā referents apskatīja mūsu pieeju komūnismam, cita vidū atzīstot: „Kristīgais cilvēks vērtē atbildību pret Dievu augstāk nekā pret jebkādu polītisku autoritāti." Referāta nobeigumā E. Leimanis aicināja ieturēt stingru stāju pret komūnismu mūsu patvēruma zemēs, kuŗu iedzīvotājiem daudz grūtāk saprast, kas ir komūnisms un kas ir ļauns Marksa mācībā. Sekojošajās diskusijās, kuŗās piedalījās arī Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons un vairāk nekā 30 interesentu, pārrunām ieilgstot līdz vēlai vakara stundai, jaunās paaudzes pārstāvis Valdis Miķelsons jautāja, kas gan īsti spēj pateikt, kādi apstākļi pastāv pašreiz Latvijā, un kas skaidri zina, kāda palīdzība latviešiem tēvzemē vairāk vajadzīga — atbrīvot no komūnisma vai atbrīvot no krieviem.

● Latviešu nama fonda gada sapulce notiks 19. aprīlī plkst. 3.30 pēcpusdienā Latviešu namā (2372 Hampton Ave), kuŗā paredzēti valdes un revīzijas komisijas ziņojumi, amatpersonu vēlēšanas un pārrunas par nākotnes iecerēm. Kvoruma nesanākšanas gadījumā sapulce būs tiesīga pie jebkuŗa ieradušos skaita pusstundu vēlāk.

Škr.

Gatavo jaunatnes un draudzības dienas Niagarā

Latviešu nama fonda Niagarā padomes sanāksmi vadīja pr-dis St. Timšāns, bet ziņojumu par fonda darbību aizvadītajā gadā sniedza valdes pr-dis J. Celms, norādot, ka jūtams atbalsts sniegts jaunatnei. Lielāko summu 470 dol. apmērā saņēmusi Latviešu nacionālās jaunatnes apvienība Kanadā par piedalīšanos pērnā gada jaunatnes un draudzības dienu rīkošanā, bet Latviešu sporta apvienībai Kanadā piešķirti 300 dol. sporta laukuma izbūvei Sidrabenē. Iegādātas jaunatnes apgāda Ceļinieks pajas 120 dol. vērtībā, bet vietējā latviešu skola, gaidu un skautu vienības atbalstītas ar 60 dol. katrai.

Kasieris F. Barkāns sniedza pārskatu par fonda materiālo stāvokli. Bilance uz šāgada 1. janvāri pārsniedza 13.000 dol., bet fonda kapitāls ir 11.000 dol., no kuŗiem 4000 dol. ieguldīti Latviešu namā Toronto. Fonda ienākumi aizvadītajā gadā, ieskaitot atlikumu no jaunatnes un draudzības dienām, bijuši 939 dol. Atskaitot izmaksātos pabalstus, peļņa bijusi 428 dol. Revīzijas komisijas pr-dis F. Sirmais savukārt ziņoja, ka grāmatas, dokumenti un kase labā kārtībā un valdei izteicama pateicība par labi veikto darbu.

Pārrunājot turpmāko darbību, sapulce nolēma izbeigt aizdevumu piešķiršanu vietējiem tautiešiem, ieguldot visus brīvos līdzekļus noteikta termiņa noguldījumos vietējās naudas iestādēs. Tas samazinās darbus un dos lielākus ienākumus. Šāgada jaunatnes un draudzības dienas Niagarā vienojās rīkot 1. un 2. augustā, kuŗām pirmie priekšdarbi jau veikti resp. telpas un kapellas sarunātas. P. Treiera ierosinājumā nolēma šo svētku rīkošanā pieaicināt arī vietējos skautus un gaidas.

P. T.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRIBA

Latvian (Toronto) Credit Union Ltd.
491 College St, Toronto 174, Ont.

Telef. 924-2775

maksā

6% PAR NOGULDĪJUMIEM
7—7½ PAR ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMIEM

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus

REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 vai $5000.00.

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā, sestdienās no pl. 9—1 p.p.

Mūzikāls jauniešu uzvedums

Montrealas latviešu sabiedrībai Ačkups labi pazīstams ar savu rosību un īpato vienības uzbūvi, aizvadītajā gadā atzinību izpelnoties ar uzvedumu „Dzintarjūras piekrastē". Ačkupa vadības personāls ir sevišķi plašs, netrūkst pat atsevišķa valdes locekļa, kas uzklausa sūdzības, arī visiem pārējiem katram savs noteikts pienākums. No tā varam secināt, ka vadības groži ir labās rokās un nākotnes darbam izraudzītais ceļš ir skaidrs un drošs. Piedevām Ačkupam ir vēl kāda cita mūsdienu sabiedrībā cildināta iezīme — ačkupieši ir gados jauni cilvēki, kuŗi gatavi strādāt un meklēt jaunus darbošanās veidus, ar kuŗiem tie vēlas saistīt ap sevi citus un reizē ieinteresēt plašāku sabiedrību ar savu darbu, kanadiešus ieskaitot.

Tā tikšanās un iepazīšanās ar Ačkupu un tā dalībniekiem vienības gadskārtējā sarīkojumā vienmēr solās būt patīkams pārdzīvojums. Kā noskaidrojās sarīkojuma vietā, lielā ģimnazijas zālē, līdzīgi domājuši daudzi citi, jo apmeklētāju skaits sniedzās vairākos simtos. Tik daudz ļaužu kopā nav redzēts nevienā citā Montrealas latviešu sarīkojumā! Tas ir teicams apliecinājums Ačkupa vispārējai lomai un vietai Montrealas latviešu sabiedrībā.

Ačkupieši 14. marta vakarā montrealiešiem sniedza mūzikālu uzvedumu „Zem Laimas pulksteņa", kuŗu sarakstījis Juris Mazutis, un iepazīstināja publiku ar savu vienības dalībniekiem speciālizdevumā „Jaunākās Ziņas". Šī sarīkojuma programma laikraksta veidā un apdarē bija neparasta un tūlīt pievērsa uzmanību, liekot secināt, ka arī pašam uzvedumam būs citāda pieeja nekā esam raduši skatīt. Tomēr ar programmas lasīšanu sevišķi nevedās, jo teksta bija par daudz. To visu izlasīt izdevās tikai nākošā dienā. Šķiet, ka rīkotāji bija vēlējušies pasmaidīt paši par sevi un tā bagātināt vakara programmu. „Avīzes" slejās bija dalībnieku fotouzņēmumi, zem tiem lasāmi izdomāti vārdi un uzvārdi ar garāku tekstu, kurš vairāk tēmēts uz ačkupiešiem pašiem nekā uz vakara apmeklētājiem, kuŗiem ne vienmēr bija skaidra lietotā vārdu spēle un atsevišķu savstarpējās attiecības. Tā — kaut valoda veikla un stāstījums raits — kaut kā pietrūka. Turpretim angliskais teksts pārsteidza un iepriecināja ar savu vienkāršību un izteiktās domas skaidrību. Līdzīgs ievadījums latviešu valodā būtu bijis ļoti vēlams, un tā iespiešana nebūt nebūtu nozīmējusi atkārtošanos, nedz atkāpšanos no oriģinālitātes. „Jaunāko Ziņu" speciālizdevums būs interesants dokuments dažādo izdevumu, kuŗi publicēti latviešu valodā, archīvā. Nav arī šaubu, ka tā redakcija ziedojusi daudz pūļu, kuŗas atmaksājās ar blakus ienākumiem ziedojumu veidā.

Un nu par pašu mūzikālo uzvedumu. Vispirms apskatāms skatuviskais sniegums. Tūlīt konstatējams, ka Ačkups ir samērā sašķelta vienība, kuŗas stiprās puses ir vairākas. Tā grūti iedomāties, kas notiktu, ja atņemtu orķestri. Nevaru spriest par mūzikas apdares kvalitāti, tas jādara lietpratējam. Bet reizē nevar noliegt arī faktu, ka Andŗa Gūtmaņa vadībā orķestris ir neatņemama Ačkupa daļa, kuŗa piedod tam dinamiku, viengabalainību un spēju būt vienota. Paši mūzikanti, tērpos bija pieskaņojušies uzveduma norises laikam — divdesmitajiem gadiem. Katrā ziņā oriģināla pieeja un laba izdoma. Enerģiskais diriģents vadīja savus padotos ar gandrīz profesionālu veiksmi, pašam spēlējot violu. Orķestra sniegums ausij bija patīkams. Dzidri izskanēja Baibas Dindzānes un Jura Zilkalna dueti, tāpat visa ansambļa dziedātais „Dzērāja tingeltangelis". Turpretim ansambļa pēdējā dziesma „Zem Laimas pulksteņa", kuŗai vajadzēja sniegt gaidīto beigu kāpinājumu, skanēja pavisam bāli. Liekas, ka nelaime slēpās akustikā un neizdevīgā skatuves pozicijā.

Otrs Ačkupa stūŗakmens ir dejotāji, kuŗi Maijas Siliņas vadībā dejo dzīvi, izteikti un droši. Tautas deju dejošanas stils ir gaumes jautājums. Šo rindu autoram labāk tīk spaŗīgais un neizkoptais laucinieku paveids, kuŗu dejoja tikai viens no Ačkupa dalībniekiem, nekā vairāk stilizētais „stīvais" veids. Reizē jāatzīst, ka ansamblis dejo ļoti saskaņoti, patīkamā ritmā (orķestra nopelns!) un iejūtas katrā dejā. Tas ir sevišķi cildināms panākums, kam vajadzētu atmaksāties Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku tautas deju sacensībā Toronto šai vasarā. Blakus atzīmējama kāda pavisam neparasta parādība: Ačkupam ir sevišķi izcili dejotāji — puiši! Viņu puišu dejas bija spara un bravūras pilnas. Meitas bija daiļas, izneslgas un dejoja viegli un raiti, un tomēr — puiši šoreiz bija pārāki.

Ne tik izteikti spoža ir Ačkupa skatuves māka, kaut arī par to žēloties nevar. Visiem tēlotājiem bija laba valodas dikcija. Spēles gaita visumā raita un saskaņota. Pēteris Miķelsons Viļuma lomā iederējās ļoti labi. Dzintars Tomsons un Jānis Mateus iepriecināja ar saviem lauku puišu tēliem. Daina Trinīte un Anna Sprince pamācīja labus pretstatus māsu — laucinieku tipos. Gunārs Klaiše rīdzinieku nospēlēja izturēti un droši. Valdis Miķelsons izskatījās pēc bezkaunīga veča. Roberts Klaiše un Juris Agrums rūpējās par kārtību Rīgas ielās, kā jau kārtībniekiem pienākas. Andris Vītols centīgi pārdeva laikrakstus un bija visur klāt. Ingrīda Mazute un Lata Kochrēna centās aizstāvēt morāles jautājumus. Dažādu meiteņu lomas tēloja Irisa Biseniece, Daina Lukstiņa, Rita Zeltiņa, Daina Brauna, Maija Siliņa un Ingrīda Gaŗā, bet ielas dziedātājus Baiba Dindzāne un Juris Zilkalns. Nav šaubu, ka visi tēlotāji centās sniegt labāko. Kā nu kuŗam tas padevās, tas ir cits jautājums, kuŗu šoreiz plašāk neiztirzāšu. Visumā skatuves ugunskristības izturēja godam, un ar laiku viens otrs no viņiem varēs laikot ar vēl labākiem panākumiem.

Skatuves iekārta un dekorācijas bija vienkāršas un piemērotas. Par tām bija rūpējušies D. Tomsons un L. Dedelis, par apgaismojumu un skaņu sistēmu — J. Kaņeps un G. Ribakovs, par kostīmiem — D. Lukstiņa un I. Mazute, bet sufliera pienākumus veica R. Zeltiņa.

Uzveduma librets šoreiz izrādījās visas izrādes vājākā puse. Tajā bija ļoti maz brīžu, kuŗi pārliecināja. It sevišķi trūka raksturīgās divdesmito gadu atmosfēras. Autors pārāk lielu uzsvaru licis uz visu negatīvo un drūmo, kas daudz labāk iederētos mūsdienu tēlojumā. Ir tiesa, ka nav viegli savirknēt dažādas tautas dejas un laikmetīgas dziesmas viengabalainā un saistošā uzvedumā. Turklāt latviešiem nav daudz dziesmu spēļu. Taču šoreiz librets visu uzvedumu vilka atpakaļ kā smagi pārlādēts ratus. Teiktais lai tomēr neattur autoru no jaunu darbu radīšanas: tikai stājoties publikas priekšā iespējams augt un izveidot nepieciešamo kontaktu. Ačkupa spējas tomēr prasa labāku tekstu turpmākajiem uzvedumiem!

Turpretim režija, kuŗa arī bija Jura Mazuša ziņā, apliecināja atjautību un veiksmi. Vairāki momenti, kā strīds Rīgas ielā, stilizētais sākuma skats, deja ar lietus sargiem un citi, paliks atmiņā kā meistarīgas skices pašas par sevi. Stingru iebildumu gribētos izteikt pret neapdomāti banālo paviegļo meiteņu deju uzveduma otrā daļā. Skatītāju saimei, kurā bija aicināti arī bērni un skolēni, tā nepavisam nebija piemērota.

Gala atzinums vienkāršs: Ačkups daudz pūlējies un paveicis lielu darbu. Še teiktais lai palīdz nākošajā pasākumā!

Mārtiņš Štauvers

☆

Turpinot pagājušajā gadā mainīto „kursu", vienīgi tautas deju vietā sniedzot veselu mūzikālu uzvedumu „Dintarjūras piekrastē" jānožēlo, ka to neredzēja arī citas latviešu kolonijas), Ačkups šogad stājās Montrealas publikas priekšā ar savu otru uzvedumu „Zem Laimas pulksteņa".

Tā saturā lauku meitene Austra aizbēg uz Rīgu ar pilsētnieku Jāni, jo viņas sapnis ir Latvijas galvaspilsēta. Viņas brāļi Pēteris un Miķelis dodas māsu meklēt un pārsteigti Rīgā sastop jaunāko māsu Anniņu, kuŗa brāļiem sekojusi „uz savu roku". Pie Laimas pulksteņa norisinās izrādes pirmā daļa, parādot Rīgas dzīvi, vairāk gan no negatīvās puses. Parādās vecis Grābējs, avīžu pārdevējs Brencis, ielas dziedātāji Krekšķis un Svilpe, meitas Biruta un Maruta, kā arī kāds naktskluba īpašnieks Vilis Viļums. Par morāli, gan karikētā veidā, rūpējas Klotilde un Šarlote, bet kārtību uzrauga policisti Jukums un Tikums. Visa lieta kļūst sarežģīta, izrādei vijoties cauri dziesmām, dejām un dažādām izdarībām. Otra daļa sākas turpat zem Laimas pulksteņa, bet turpinās Viļa alā — nakts lokālā, kur pierunātas ierodās arī Austra ar Anniņu un abiem brāļiem. Pēteris ar Miķeli kāršu spēlē pazaudē Viļumam visu naudu un mājas. Redzot neglābjamo situāciju, Austrai rodas doma uzvedināt Viļumu, ka viņš nevar „nodzert zem galda" Jāni, apsolot, ka būs viņa, ja Viļums uzvarēs, bet ja zaudēs, tad spēlē laimētās mājas atdodamas un viņa paliek brīva. Viļums piekrīt. Jānis izbijies, bet pēdējā brīdī tomēr uzvar un rada pārsteigumu, aizejot ar Austras jaunāko māsu Anniņu.

Šis stāsts nav nekas patriotisks vai vēsturisks, ne arī tāds, kas pamāca, bet kalpo tikai par pavedienu uzveduma norisei. Rīga rādīta, kādu to iedomājušies jaunieši no vecmāmuļu un veco tēvu stāstiem, jo neviens no viņiem pašiem Rīgā nav bijis, nedz Laimas pulksteni dabā redzējis.

Uzvedumā nav galvenās personas vai zvaigznes, ja par tādu neuzskata Austru, kuŗu ar labām sekmēm tēloja Daina Trinīte, kaut uz skatuves bija pirmo reizi. Aplausus izpelnījās vairākas dziesmas, kuŗas dziedāja Krekšķis (Juris Zilkalns) kā solo vai duetā ar Svilpi (Baiba Dindzāne). Piekrišanu guva arī Miķeļa (Jānis Mateus) dzērāja dziesma. Baleta solo sniedza Anniņa (Anna Sprince).

Mūzikālā daļa ar plašu ievadījumu bija krāšņa un labi veidota Andŗa Gūtmana vadībā, kuŗa orķestrī piedalījās 13 mūzikantu. No dziesmām jāatzīmē „Lielā iela" ar Jāņa Mazuša tekstu un mūziku, „Lulu", „Dzērāja dziesma" (J. Mazuša mūzika) un beigu dziesma „Zem Laimas pulksteņa" ar J. Mazuša tekstu un A. Gūtmana mūziku. Deju iekārtojums un iestudēšana bija Maijas Siliņas ziņā. Libretu bija rakstījis un režiju vadīja Juris Mazutis, bet kopīgā pārraudzība piekrita Jurim Zilkalnam. Arī visus technīskos darbus veica paši ačkupieši.

Pūles uzveduma sagatavošanā neviens nebija taupījis, kaut bieži bija jāatsakās no iecerēta slēpošanas izbraukuma vai cita no doma. Atzinīgi jānovērtē jauniešu rosme un uzņēmība, tāpat jāapsveic dažādie talanti, kuŗi izrādē atklājās. Jaunajiem par godu jāsaka, ka vecākā paaudze tiem netiek ne tuvumā, vismaz Montreālā, kur latviešu sabiedrība it kā iesnaudusies un, laikam, gaida kādu sapņu princi, kurš to pamodinās. Vai šis princis būs mūsu jaunā paaudze? Kaut tā būtu!

Sarīkojums bija labāk apmeklētais Montreālā visā gadā, un skatītāji visumā jutās apmierināti, daudzi pat sajūsmināti. Dažam, varbūt, bija iebildumi pret no televīzijas aiztapinātā veča izrīcību uz soliņa, varbūt arī pret dažiem negludumiem. Taču tas viss būtu piedodams un neievērojams, jo viss bija tikai pašu jauniešu izdomāts, iestudēts un paveikts. Viņu vidū ir augstskolu beigušie, daudz studentu, nedaudz vidusskolas audzēkņu, bet neviena profesionāļa šai laukā! Jācer, ka vismaz šāgada uzvedumu Ačkupam radīsies iespēja parādīt arī citos latviešu centros.

Pēteris Agrums

Ainas no Ačkupa mūzikālā uzveduma „Zem Laimas pulksteņa" Montreālā: uzņēmumā pa kreisi — ielas dziedātāji Krekšķis (Juris Zilkalns) un Svilpe (Baiba Dindzāne); pa kreisi — pavieglās meitenes Maruta (Daina Lukstiņa) un Biruta (Irisa Biseniece) ar bezkaunīgo veci Grābēju (Valdis Miķelsons).

Ačkupa uzvedumā „Zem Laimas pulksteņa" morāles sargātājas (aizmugurē) Klotilde (Ingrīda Mazute) un Šarlote (Leta Kochrēna) cenšas atgriezt morāles ceļā Grābēju (Valdis Miķelsons) un jautro meiteni Birutu (Irisa Biseniece).

Maskava klaji apsūdzama latviešu tautas iznīcināšanā

(Pārnesums no 1. lpp.)

„nokārtojas pats no sevis" resp. baltiešu tautas ir praktiski iznīcinātas, jo nav šaubu, ka Rietumiem tas būtu patīkami, ka pasaulē viena atrisināma problēma mazāk. Taču ir labāk to darīt tagad, kad vēl ir cerības, nekā tad, kad jau būs par vēlu. Pašreizējā tautas kritiskajā situācijā turpināt būt pārmērīgi uzmanīgiem mūsu politiskajā rīcībā un cīņā līdzinātos gļēvulībai. Ja tuvojas drausmīgā katastrofa, tas citiem jādara zināms. Un nav tā, ka mums nebūtu šai ziņā nekādu izredžu, ar klajo apsūdzību pret Pad. savienību varam arī gūt panākumus. Kaut stāvoklis liekas bezcerīgs, ir tomēr valdības, kuŗas šādus jautājumus var iekustināt, lai tikai kaut kādā veidā „iegrieztu" Pad. savienībai, un ir arī žurnālisti, kuŗi to vien gaida un lietu kustinātu tālāk. Ar to vien jau būtu visai daudz panākts, jo ir ļoti iespējams, ka Maskava pasaules reakcijas priekšā savu genocīdu Latvijā piebremzē, lai censtos apvainojumus atspēkot, un tas jau būtu jūtams panākums, jo palīdzētu latviešu tautais tēvzemē saglabāšanās centienos.

„Mēs nevaram vairs ilgāk gaidīt, kamēr Pad. savienība panāks iecerēto Baltijas jautājuma etnisko nokārtojumu," referāta beigās atzina V. Upeslācis un iesniedza sesijai apspriešanai šādu rezolūciju:

— LNAK padome atzīst, ka Pad. savienības okupācijas vara Latvijā piekopj genocīda politiku, t.i. deportē un izvieto latviešus darbā pret viņu gribu ārpus Latvijas robežām, ierobežo dzimstību, rada šķēršļus latviešu inteliģencei rast darbu Latvijā un blakus šai iedzīvotāju aizplūdināšanai ieplūdina Latvijā krievus un citas tautības no Pad. savienības, panākot jau tagad daudzās vietās nelatviešu pārsvaru pār latviešiem.

Lai pievērstu pasaules uzmanību šim Pad. savienības noziegumam, LNAK padome nolemj lūgt Brīvās pasaules latviešu apvienību apellēt pie Apvienotajām nācijām un brīvās pasaules valdībām, apsūdzot Pad. savienību genocīda piekopšanā un lūdzot šīs valdības darīt iespējamo, lai pamudinātu Pad. savienības valdību šo politiku pārtraukt. Tāpat LNAK padome lūdz BPLA prasīt Apvienotajām nācijām un brīvās pasaules valstīm, lai tās iestājas par Pad. savienības izvākšanos no okupēto Baltijas valstu territorijas, ļaujot Baltijas tautām uz pašnoteikšanās tiesību pamata atjaunot savu valstisko dzīvi kā neatkarīgām demokratiskām republikām. —

Sekojošajās debatēs E. Upenieks ieteica līdzīgu iesniegumu iesūtīt arī Kanadas parlamenta locekļiem, kopīgi ar lietuviešiem un igauņiem, varbūt, arī Kanadas valdībai. K. Tannis savukārt atzina, ka V. Upeslāča doma ir pārāk „lokāla", jo — kaut izdotos atjaunot Latvijas neatkarību — mēs tomēr atrastos komūnistu ielenkumā, bet neviena valsts nevar eksistēt bez saskares ar ārpasauli, tādēļ „jāiet kopā" ar visu Austrumeiropu, kuŗa tāpat vēlas no komūnisma atbrīvoties. Tādēļ rīcība pret Pad. savienību būtu paplašināma sadarbībā ar visām pārējām apspiestajām tautām.

Tālākajās debatēs norādīja uz faktu, ka Latvijā pašreiz jau 31% no visām laulībām ir jauktas, kaut bērni sevi pieskaita pie latviešiem. Tāpat pašreiz Latvijā oficiāli pastāv valodas brīvība — katrs var izvēlēties, kuŗu valodu mācīties, un tas nozīmē, ka katrs, kas vēlas avansēties, izvēlēsies krievu valodu, bet krievi nekad neizvēlēsies latviešu valodu, ko agrāk zināmā mērā bija spiesti darīt. Arī tas grauj tautas eksistenci, bet par to būs grūti pārliecināt brīvās rietumtautas. Piedevām Kanadas ministru prezidenta Trudo politika nav mums labvēlīga, jo tās vadmotīvs ir neaizkart iekšējo politiku, ko varētu izteikt apmēram tā: „Nesakiet nekā par Kvebeku, un mēs neteiksim nekā par Baltijas valstīm!" Tādēļ Otavā vismazāk iespējams kaut ko panākt.

M. Toža par V. Upeslāča ieteikto rīcību pauda skepsi, bet T. Kronbergs to atbalstīja, tāpat uzsverot, ka Pad. savienība šādās lietās ir ļoti jūtīga, pat uz rakstiem etniskajā presē kaut kādā veidā reaģējot, bet daudz nervozāka vēl, ja tai netīkamus jautājumus aizkustina Rietumu lielajos preses izdevumos un valdībās. Tiklīdz Rietumos atskan konkrēti pārmetumi Pad. savienībai attieksmē uz rīcību pret kādu pakļauto tautu, tā tūlīt palaiž grožus vaļīgāk. Un tas jau ir panākums.

V. Gulēns ieteica pagaidām vēl nogaidīt, bet Grodnis piekrita referentam, ka ilgāk vairs nevar gaidīt. R. Norītis iesteica sesijai rezolūciju pieņemt un to ietilpināt arī E. Krūkas sesijas citā darba sekas punktā proponētajā iesniegumā Kanadas ministru prezidentam Trudo, paplašinot apsūdzību pret Pad. savienību ar noziegumiem pret lietuviešiem, igauņiem un ukraiņiem, jo uz pārējām apspiestajām tautām genocīds nav attiecināms. E. Bite domāja, ka jākoncentrējās tikai uz genocīdu, bet pārējā rezolūcijas daļa atmetama, norādot, ka iesniegumiem pievienojuma arī dokumentācija, kuŗu varētu, piemēram, dot Eiropas brīvo juristu apvienība, kuŗa Maskavai ļoti nepatīkama. V. Cinis savukārt aicināja apsvērt, vai nebūtu iespējams panākt Apspiesto tautu nedēļas izziņošanu arī Kanadā, apspiesto tautu piederīgajiem ar iesniegumiem individuāli griežoties pie saviem pārstāvjiem parlamentā. A. Šteins iesniegto rezolūciju atzina par labu, tikai tā paplašināma uz pārējiem baltiešiem un citām apspiestām tautām, taču par panākumiem šaubījās, jo apsūdzība „nopilēs kā ūdens no taukotajām pīles spalvām". Kas būs tas, kas šo jautājumu iedzīvinās Apvienotajās nācijās? Tādēļ uz Latvijas satversmes pamata vajadzētu radīt iestādījumu, uz kuŗu varētu atsaukties.

V. Upeslācis atbildē norādīja, ka pīle gan ūdeni nokrata no spalvām, bet — vai tādēļ nedarīt nekā? Taču ne vienmēr viegli „ūdeni nokratīt". Mēs gribam apvainot un apsūdzēt, un to mēs varam, jo tas neprasa ne naudas, ne varu. „Neesmu pesimists, ja atzīstu mūsu tautas katastrofālo stāvokli, ja apsveŗu komūnistu pretsoļus," uzsvēra V. Upeslācis, „bet domāju, ka būtu nepareizi turpināt mītu, ka latviešu tauta mazāk apdraudēta nekā caru laikā. Latviešu tauta pašreiz ir tik ļoti apdraudēta, kā vēl nekad savā vēsturē, jo tagad mūs grib iznīcināt kā tautu! Diemžēl, mēs varam darīt tikai to, ko drīkstam šai sanāksmē, tādēļ nevaram runāt arī igauņu un citu vārdā. Kad rezolūcija būs pieņemta, būs jāsagādā nepieciešamā dokumentācija pievienošanai iesniegumiem. Tad arī varēs domāt par rīcības paplašināšanu sadarbībā ar citām tautām."

Debates beidzot, sesijas dalībnieki V. Upeslāča iesniegto rezolūciju pieņēma vienprātīgi bez labojumiem un papildinājumiem. Vč.

Kalpaka atcere Sidnejā

Plkv. O. Kalpaka piemiņas godināšana Sidnejā šogad bija citāda nekā iepriekšējos gados, jo notika tikai atceres dievkalpojums baznīcā, bet nebija akta, kurš iepriekšējos gados, apvienots ar aizlūgumu, notika Latviešu namā. Tā iznāca atgriešanās 50-jos gados, kad arī notika Kalpaka piemiņas dievkalpojums, bet tā kā tos ar katru gadu apmeklēja arvien mazāk, tad pārgāja uz Latviešu namu, kur notika laicīgi akti, apvienoti ar mācītāju, parasti luterāņu un katoļu, aizlūgumiem. Tā kā arī šie akti plašāku atsaucību neguva, tajos parasti ierodoties galvenokārt tikai korporāciju saimes locekļiem kopskaitā ap 100, tad Korporāciju kopa šogad nolēma rīkot tikai dievkalpojumu jaunajā latviešu baznīcā ar dāmu dāvinātā karoga iesvētīšanu.

Pēc karoga ienešanas baznīcā, kuŗu pavadīja Korporāciju kopas Sidnejā prezidijs un visu korporāciju pārstāvji, sākās mācītāju J. Kraukļa un A. Zīda vadītais dievkalpojums. Vispirms baznīcēni dziedāja „Dievs, Tavā priekšā nākam ar karogu", tad māc. J. Krauklis runāja par ticību, cerību un mīlestību, uzsveŗot, ka Korporāciju kopas dāmas mīlestībā dāvinājušas šo karogu, tādēļ „ar mīlestību sirdī to glabāsim un tam sekosim". Mācītājs iesvētīja karogu ar jau minētajiem trīs vārdiem — ticību, cerību un mīlestību, pasvītrojot, ka lielākā no visām ir mīlestība. Baritons H. Rutups nodziedāja P. Šuberta „Sāpes un cerības", tad baznīcēni lielā pacilātībā dziedāja korāli „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils".

Māc. A. Zīds svētrunai par pamatu bija ņēmis teicienu: „Nav lielākas mīlestības kā tā, ja kāds atdod savu dzīvību par saviem draugiem." Viņš runāja par Dieva un tuvāku mīlestību, par mīlestību uz savu tautu un tēvzemi, kuŗa darījusi brīnumus un no kuŗas izauga Latvijas valsts. Kaut tagad to pārklāj sarkanā migla, tomēr „nāks diena, kad ar mīlestību iziesim pretī jaunam rītam, un šis karogs atgriezīsies mājās". Tā māc. A. Zīds pabeidza īso, bet ļoti iespaidīgo sprediķi. Sekoja atkal baritona H. Rutupa solodiesma — A. Kalniņa „Dzimtene", pēc tās māc. A. Krauklis nolasīja aizvadītajā gadā mūžībā aizgājušos kalpakiešu vārdus (skat. mūsu laikraksta 14. marta numurā).

Pēc dziesmas „Augšā aiz zvaigznēm" māc. J. Krauklis aizlūdza par mirušajiem, tad baznīcēni atkal kopīgi dziedāja „Esi uzticīgs līdz nāvei", bet pēc beigu liturģijas dievkalpojumu pabeidza ar Latvijas himnu. Visus ērģeļu pavadījumus spēlēja J. Freimanis. Baznīcēnu vidū, kuŗu skaits sniedzās pie 100, bija arī Sidnejā dzīvojošie divi kalpakieši — H. Lāsums un O. Kalējs.

Pēc dievkalpojuma korporāciju saimes locekļi ar viesiem pulcējās Saules namā Korporāciju kopas dāmu komitejas rīkotā kopas 20 gadu darbības atceres „groziņu vakarā", kurš noritēja lielā sirsnībā un mājīgumā. Runāja Korporāciju kopas Sidnejā seniors V. Mednis, dāmu komitejas pr-ce A. Medne, sevišķi pateicoties E. Briedei par pieliktajām pūlēm karoga izgatavošanā, un kalpakietis H. Lāsums, bet no Virsnieku apvienības V. Tauriņš. Pēc runām dziedāja gadījumam piemērotas dziesmas.

Tā notika, ka 8. martā reizē atzīmēti 3 nozīmīgi notikumi — plkv.O. Kalpaka nāves diena, Korporāciju kopas Sidnejā 20 gadu jubileja un iesvētīts kopas karogs. Viss bez liela trokšņa un skaļuma. Protams, apmeklētāju skaits kā baznīcā, tā arī „groziņu vakarā" varēja būt kuplāks. Bet vienmēr taču paliek mierinājums, ka īstais spēks un stiprums nav kvantitātē, bet gan kvalitātē. Liekas, tas būs sakāms arī šoreiz.

Ed. Šmugajs

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

GRAND RAPIDI

◉ Kultūras dienu ietvaros un Draudzīgā aicinājuma atcerei Latviešu biedrība 1. februārī bija aicinājusi tautiešus pasērst kopīgā pulkā, lūdzot ņemt līdz iesietas latviešu grāmatas, lai liktu jaunus pamatus bibliotēkai, kuŗa savā laikā pastāvēja, bet gadu gaitā novecojusi un nav vairs papildināta. Aicinājums bija guvis atsaucību, jo ieradās ap 80 apmeklētāju, kuŗi biedrībai dāvināja vairāk par 100 grāmatu, maksājot arī 1 dol. ieejas maksu, par to pretvērtībā saņemot vienu loterijas lozi izlozei, kuŗu rīko automašīnu novietošanas laukuma izbūvei. Dāmu komiteja savukārt bija sagādājusi līdzekļus bibliotēkas skapja iegādei, kuŗu darināja A. Ķīburis un P. Ēriņš. Vakara dalībniekus uzrunā apsveica biedrības pr-ks A. Grīnbergs un dāmu komitejas pr-ce A. Tālberga, J. Rumberga nolasīja fragmentu no kāda A. Voitkus darba, bet N. Šūbiņš, V. Pole un P. Ostrova sniedza mazu humoristisku uzvedumu. Dāmu komiteja bija gādājusi par tautisku pacienāšanu, netrūkstot ne putraimdesai, ne cūkas šņukuram ar garšīgām piedevām.

◉ Jaunatnes pulciņš Pērse pēc dažu mēnešu darbības pārtraukuma pagājušajā gadā šogad sācis atkal rosīties un izraudzījis jaunu valdi, kuŗā priekšnieces ir Anita Spolīte un Biruta Jansone, kasieris Richards Bacāns un mantzinis Andris Valdmanis, pagaidām vakantam paliekot sekretāra amatam. Nav arī izraudzīta revīzijas komisija. Dažādu apstākļu dēļ pulciņam pagājušajā gadā neizdevās īstenot ieceri sarīkot jauniešu kursus, kā arī izveidot ciešākus sakarus ar Kalamazū jauniešu pulciņu.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave. Toronto 12. tel. 782-7246

PRIECĪGAS LIELDIENAS!
V. PALMA

Es nirstu bezgalīgos klajumos, un tuksnesis dzied

ANDREJS IRBE RAKSTA PAR PĒRNRUDENI ZIEMEĻAMERIKĀ (5)

1.

Tumsa, un autobuss skrien. Oklahomas Sitija iegrimst un paliek — pusnaktī, spuldzēs, reklāmās. Miegā vai snaudā — redzu, kā uz ekrāna, vecās fotografijas Normanas mūzejā: platmaļoti vīri, kulbas, zirgi: zemes iegūšana Oklahomā, mērnieku laiki... Likums un likuma pārkāpēji. Visaugstākais likums: kurš veiklāks, kurš pirmais. Varbūt arī — kurš viltīgāks, kurš nelietīgāks. Izbalējušās, vecmodīgās fotografijas par to nestāsta, stāsta komentāri, dokumenti. Bet uz fotografijām — vīri, kulbas, sievas, pilsētu dzimšana, zemes dalīšana. Mērnieku laiki.

Kā izsmieklam mūzeja ārpusē indiāņu totema stabs.

Par to, ka arī viņi būtu varējuši piedalīties mērnieku laikos, nestāsta ne fotografijas, ne dokumentu kopijas.

Sapnis? Varbūt tikai nesagremotu iespaidu joņošana pa smadzenēm?

Kaut kas tā kā smeldz. Un tad nāk miegs. Tumsā garām skrien paraksti kā zaļas kaķu acis. Pamirdz un zūd.

2.

Uztrūkstos un lasu uzrakstā pie paplukušas lielceļmalas mājeles: Beidzamā iespēja uzpildīt benzīnu, paēst, iepirkties — Teksasā. Adieu, jātnieki! Tu paliec pie manis uz banālas skatu kartītes; Teksasu neredzējis, esmu izgulējis tās ziemeļu astes galu. Kad autobuss atkal sakustas, lasu:

WELCOME TO NEW MEXICO!

Autobusā visi guļ. Aiz loga redzu dienu svīstam, un jo gaišāks, jo tālāk un tālāk aizvirzās apvārsnis. Motors dūc, riepas švīkst uz asfalta. Rīts.

Apvārsnis — tālāk un tālāk; un aiz tā — zilganu kalnu kūkumi, tālu, kaut kur ļoti tālu. Es nirstu iekšā milzu plašumā, nirstu kā zalganā, kā zilā ūdenī, kā dzīlē, kam nav ne gala, ne malas.

Esmu nevis autobusa krēslā, bet tur, kur skatiens. Tuksnesī? Prērijā? Vai vienkārši — milzu klajumā? Nezinu, kā to te visu sauc, bet klajums ir liels, un tas rauj manī sevī iekšā. Es ieeju klajumā. Nevis izeju, bet ieeju, un manī ir sajūta, ka esmu atradis... Ko?

Šeit, uz šejieni — esmu vēlējies tikt.

Stundas rit, nakti nav bijusi nekāda krietnā gulēšana, bet šādos brīžos par gulēšanu nedomā. Zinu — tiem melnajiem un baltajiem vīriem un sievām man visapkārt šis, varbūt, nav nekas. Viņi šķērso šo klajumu tikpat ikdienišķi kā šķērsotu lielu, savas pilsētas skvēru. Bet ap mani, man — klajums, tuksnesis spēlē brīnišķīgu melodiju.

Un tas nebeidzas: tālumā parādās un atkal nozūd kalnu grēdas; ceļmalā sadrupušas klintis, akmens krāvumi, kuri varētu arī būt tādi mazi fortiņi (kas zina, varbūt ir arī bijuši, viss plašums — raibs. Paegli? Nu, ne jau. Kaut kādi pavisam citi krūmi. Un tā līdz apvārsnim, un es domāju — nebija joki, kad — toreiz, kad nebija šī autobusa, šī lielceļa — te kāds bija viens pats, un visapkārt šis bezgalīgais klajums. Un zirgs nosprādzis.

Tieši tā es domāju. Bez izskaistinājuma. Zirgs pagalam, tu esi viens un līdz apvārsnim — nekā.

Atceros Oskara brāli Vilhelma Mūberga (Vilhelm Moberg) arī latviski tulkotajā zviedru izceļotāju romānu serijā. Viņam nevilka tā sviedriem vaigā pelnītā maize, viņš gāja laimi meklēt un nokļuva tuksnesī. Varbūt kaut kur šeit pat. Sākumā viņi bijuši divi tādi paši, bet tad tas otrs neizturējis, jo slāpis, un padzēries no kaut kādas pančkas. Un pēc tam Oskara brālis bijis viens pats... Viens, un tuksnesis visapkārt.

Un tad tie Steinbeka cilvēki, kas brauca uz Kaliforniju. Arī es esmu ceļā uz turieni. Bet viņi brauca dienām ilgi, gāja kājām, un visapkārt bija tuksnesis. Un tagad es mēģinu iedomāties, kā tas īstenībā bija. Es varu tikai iedomāties... Tikai jau to.

3.

Kalnu grēda nāk tuvāk, autobuss kauc, un mēs kāpjam augstāk un augstāk, un tad gāžamies lejup pa līkloču ceļu, un visapkārt ir kaut kas līdzīgs grants bedrēm, ja tajās skatītos pa vairojamo glāzi.

Un tā iedrāzāmies pilsētā, kuras vārdu es, laikam, nekad neiemācīšos izrunāt: Albuquerque.

Vai tā maz ir pilsēta? Varbūt rēgs, fatamorgana? Laikam jau ir. Bet nespēju aptvert, ka tā īsta — pēc šiem kalniem, pēc visa šī milzīgā klajuma tā drīzāk šķiet no gaismas kulisēm izveidota, neīsta pilsēta, kura man jāuzskata par īstenībā eksistējošu.

Laikam jau tomēr — īsta: prom braucot, ielas malā redzu mājeles: tādas — kā no māliem, kā palielākas maizes krāsnis, balti noziestas. Vecpilsēta. Uz šejieni vajadzēja atnākt. Betona un stikla nereālitātes vietā šeit būtu īstena īstenība — sena, neviltota, nesterilizēta.

Priekšā tuksnesis! — vēstī uzraksts, un es nodomāju: laipni ļaudis, brīdina. Piecas mnūtes vēlāk ievēroju to pašu uzrakstu, un nu redzu arī to, ka eksotiskajam uzrakstam seko gluži lietišķi komerciāls uzmudinājums iegādāties „mūsu ražotās" ūdens pudeles. — Amerika!

Vēlāk — šķērsojot indiāņu rezervātus — man jākonstatē, ka Amerikas īpašnieki, īstenie amerikāņi, labi apguvuši kolonizātoru tikumus un mākslu reklāmēt — visu to. Piedāvā mūsu apstāšanās iespējas, iepirkšanās iespējas, padzeršanās iespējas. Un tad vēl visu to skaisto, kas tu paturpījies no senā skaistuma un — pārdodams.

Viena tāda reklāma pavēstī: Visu, izņemot skalpus...

Tas tik vēl trūka!

Jaunmeksika joņo garām — aiz loga. Uznirst sarkanie kalni. Un man ir karsta vēlēšanās — lai autobusam pārplīstu riepa...

Tad varētu uz mirkli apstāties — šī plašuma, šī tuksnešainā varenuma vidū. Tagad pieturas vietas ir mazas „blīvi apdzīvotās vietas", un tur stereotipais bāžas virsū un spiež pie zemes. Tādā reizē visskaistāk ir ielīst ar acīm indiāņu un meksikāņu rokdarbu stendā.

Un tālāk. Sarkanie kalni, tuksneša ieleja, vientuļi ciemi nogāzēs un tautiskā seģenē ietinusies veca indiāņu māmuļa, kura iekāpj vienā tādā komerciālciemiņā un izkāpj pie vienkārša, tuksnesī tikko saģiežama ceļa un aizsoļo uz savām mālā mājelēm kaut kur tālumā, turpat vai pie apvāršņa.

Jaunmeksikas sarkanie kalni — visapkārt. Un es iedomājos par moderno mākslu un cilvēkiem, kas to „nesaprot". Te nu tā ir — visapkārt. Kas tur ko nesaprast! Aistētiskais skaistums neslēpjas atdarinājumā, tam ir pašam sava formu bagātība. Jeb kā islandietis Haldors Laksness rakstījis kādā vēstulē krievu kollēgam: Kāpēc jūs domājat, ka govs attēlā uz audekla ir vairāk reālitātes nekā ģeometriskas figūras attēlā?...

Apmēram tā. Katrs, kurš „atdarinātu" šīs kalnu dīvainās grēdas, šīs daudzu gadu ūdeņu noskalotās sienas un dīvainos izciļņus, tiktu saukts par modernistu, abstraktistu vai, Dievs ziņa, vēl kā. Bet nav nekā abstrakta — tikai vienkārša, ļoti skaista reālitāte. Te to veidojis Dievs, daba, ūdeņi (nepatīkamo svītrot!), bet ja to veidotu cilvēks, tad — formālisms, dekadentisms, moderni murgi un tā tālāk. Kur te saprāts?

Ap mani dzied kalni un tuksnesis skaistu, aizgrābjošu dziesmu, visapkārt — sastingusi mūzika. Es klausos tajā, un zem manis švīkst tālbraucēja autobusa riepas.

4.

Un tad — pāris dienu vēlāk — esmu tuksnesī. Pats uz savām kājām un tuksnesī. Es pats — tuksnesī!

Es eju un sarunājos ar saguāro. Tie ir milzu kaktusi, jūs taču zināt.

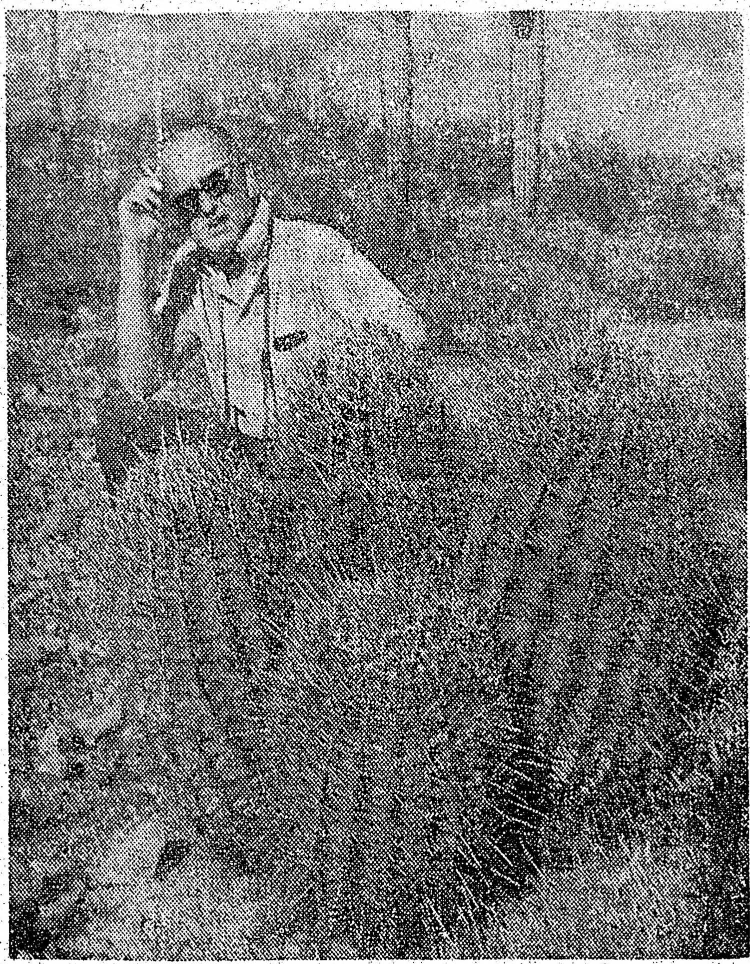

Es pats — tuksnesī... (raksta autors Andrejs Irbe).
Foto: R. Ekmanis

Viņi ir ļoti draudzīgi. Viņi sastājas visapkārt un saka: Sveiki! To viņi saka ļoti klusi, bet viņi tā saka, ir tikai jāieklausās. Viņi ir auguši ilgi, pusi gadsimta, veselu gadsimtu. Tāpēc viņiem nav jākliedz, jāauro (kā automašīnām, kuras pēc gadiem pieciem sakrauj kaudzē un samaļ). Saguāro sveicina un uzrunā — klusēdami: „ Pārejošam vajag kliegt. Taisnoties. Pierādīt. Mūžīgais var klusēt." Domāju par šiem vārdiem un tuksneša saguāro apstiprina, ka — tā ir. Nekas jau nav pilnīgi mūžīgs; arī saguāro ir savs mūžs, bet tie apzinās savu nevajadzību — kliegt, pierādīt, aurot. Tie stāv klusu paugura dienvidpuses nogāzē un saka: Sveiki!

To pašu saka arī citi, „mazāki gariņi". Ir tādas kā vīcas, ir tādi kā eža kamoli, ir tādi, kas „lec virsū". Kaktusi.

Tu, viens no tiem lecošajiem, nepaturi mani ļaunā prātā, ka tavā dižā krūmā iemetu akmeni. Tik vareni bira! Un tie nobirušie jau augs. Tātad — esmu sējis tuksnesī. Un nesakiet, ka uz smilts nekas neaug.

Eju pa izsusējušas upes gultni, skatos — vai neiemirdzēsies zelts, bet tikai akmeni, kaktusi, citi tuksneša augi. Apstājos. Klusums. Tuksnesis. Piekalnēs saguāro. Un klusumā tuksnesis dzied.

Es te gribētu vēl būt, paņemt mugursomu, ūdens pudeli (kaut vai to pašu izreklāmēto), un maizes kumosu un — iet. Šī stunda, kad mani ar automašīnu ierāva tuksnesī, izmeta lielceļa malā — ej un pabaudi! bija par īsu. Tā ir tikai tāda iekārdināšana. Man taču būtu tik daudz, ko pārcilāt, sarunājoties ar saguāro un visiem tiem citiem.

Un tie māk tik skaisti dziedāt. Pavasarī ziedot arī. Šai rudens laikā es uzeju tikai sīku, dzeltenu ziediņu izžuvušās upes krastā. Es pat nezinu, kas tas tāds. Bet tas zied, un arī tas ir draudzīgs.

Zinu jau: siltākās dienās te esot čūskas un tie citi mūdži arī. Nu, bet — man pietiktu ar šo rudens siltumu, ar šo bezčūsku laiku un labajiem draugiem saguāro. Labam laikam pietiktu.

Kādu citu vakaru pilsētā plūcu mandarīnus no koka, lobu un ēdu, un pavisam netālu kāds latviešu mēlē rauj vaļā: Džons Brauns krita kaujas laukā.

Tas bija tāds savāds vakars. Bet par to nerunāšu, jo tas arī būtu — bīstams temats.

Bet ja kāds izprastu, ko jutu tovakar, tas saprastu arī, kādēļ man gribētos vēl un vēl pastaigāties saguāro nogāzēs.

Tajos, šajos kaktusu milžos, nebija nekā plerkstoša, nekā neīsta, tiem nebija nekā jāpierāda un ne par ko jātaisnojas — lai forma tiktu izpildīta. Tie var klusēt, jo ir pacēlušies pāri Džoniem Brauniem un visiem tiem citiem arī. Tie klusē, bet klusēšanā ir bezgala silts: Sveiki!...

Andrejs Irbe

Hamiltonas latviešu tautas deju kopa Vija ir viena no jaunākajām Ziemeļamerikā, bet skolotājas Laimdotas Morusas vadībā darbojas ļoti rosīgi, kuplinot vietējos sarīkojumus un cītīgi gatavojoties tautas deju lieluzvedumam Kanadas latviešu dziesmu svētkos nākošajā gadā Toronto. Priekšā no kreisās: B. Kraukle. I. Pulciņa, G. Dāboliņš, R. Makarēvics, V. Kraukle un A. Lagzdiņš; 2. rindā — M. Moruss, B. Morusa, A. Leja, B. Grāvīte, I. Tuklere, B. Šmita-Kalēja, I. Baumane un A. Makarēvics; aizmugurē — N. Leja, A. Jēkabsons, K. Grāvītis, R. Makarēvics, T. Janovska, Z. Makarēvics, V. Matisons, O. Ziemelis un V. Kairišs.
Foto: J. Ligers

ČIKAGAS PIECĪŠU BRĪNIŠĶĪGIE PIEDZĪVOJUMI (7):

„Zilaču" priekšnieka aizgādībā

ALBERTS LEGZDIŅŠ RAKSTA, KĀ IEMĀCĪJIES MAZGĀT VEĻU CEMENTA JAUCĒJĀ ● CIK SVARĪGAS IR ČIKAGAS ZIŅAS AUSTRĀLIJAS TELEVĪZIJĀ ● PIECĪŠI SNIEGA PILĪ UN APBURTĀS KOTLETES ● KĀ MELBURNAS LATVIEŠU PIENA VEIKALĀ VAR DABŪT ARĪ BRENDIJU ● KĀ PIECĪŠUS APZAGA „ZILAČU" BALLĒ

Pirmdienā ap pusdienas laiku bijām beiguši atvadīties un atstājām Adelaidi. Pie automašīnas stūres sēdēja Armands Ļauļa — „Zilaču" kluba priekšnieks un mūsu oficiālais gids iekšzemes braucienā. Bez viņa mašīnā bijām tikai četri, jo Jānītis (Rinkušs) aizlidoja atpakaļ uz Sidneju, kur būšot saule, plūdmale un pretimnācīgas meitenes. Kā tad nu nebūs, — mēs saprotoši saskatījāmies.

Mūsu brauciena pirmās dienas mērķis bija Barosas ieleja, kura pazīstama ar vīnogu kalniem un vīna brūžiem. Par mūsu ierašanos jau bija ziņojis viens no Līdumiem, un tā, kaut ieradāmies vēlā pēcpusdienā, mūs laipni izvadāja un iepazīstināja ar modernajām vīna raudzēšanas metodēm. Paskaidrojumos klausījāmies gan tikai ar pusausi, jo deguns vilka uz nogaršošanas istabu... Tur priekšā jau bija trīs amerikānietes, gados vecākas meitenes, bet ļoti enerģiskas. Viena bija no Grand Rapidiem un apsolījās nākt uz mūsu nākošo izrādi. Viņai latvieši patīkot, jo tie esot „very nice people". Kļuva silti ap sirdi, dzirdot tādus vārdus, un uz brīdi bijām gatavi pat tiem ticēt.

Turpinot braucienu, atstājām auglīgo ieleju un ieripojām „bušā". Abās pusēs ceļam izpletās sīkiem krūmiem, sausu zāli un retiem eukaliptu kokiem apauguši klajumi. Staipījām kaklus pēc pirmā ķengura, bet visā brauciena laikā „satikām" tikai vienu beigtu trusi un baru nerunīgu papagaiļu. Krēslai metoties, piebraucām pie upes bez tilta. Sāku justies kā pionieru laikā. Garā redzēju, kā mēs mēģinām pārstumt mašīnu pāri dubļainajai upei, kamēr Janīna (Ankipāne) ar ģitarām atvaira krokodīlus. Tomēr uz pārceltuves prāmja uzbraucām bez lielākām grūtībām un pārcēlāmies upei, no mašīnas neizkāpuši.

Pēc dažām jūdzēm piebraucām pie Bonija (Bonney) ezera, kura krastā moderns motelis. Jau no ārpuses apbrīnojām skaisto ēdamzāli, baltos galdautus un sveču atblāzmā dzirkstošo kristallu. Prātā pasūtināju viesmīlim pusduci austeru, lielu vēža ļipu un ezera foreli. Birojā nesteigdamies izpildījām pieteikšanās anketas un jokodami ieteicām kādai drūmai kundzei, lai paziņo pavāram, ka esam izsalkuši. Drūmā kundze mums atbildēja, ka tas nav vajadzīgs, jo pavārs jau kopš četrām minūtēm ir ceļā uz mājām — šo ēdamzāli slēdzot plkst. 8 vakarā. Vilkāmies ārā nošļukušām sejām un vēderiem...

Dažus blokus tālāk spīdēja krāsainas ugunis. Piebraucām pie vienkārša „drug store" un pasūtinājām lielāko steku, kādu var še par 1,20 dol. dabūt.

Pie blakus galdiņa sēdēja kāds vietējais un, acis no mums nenolaidis, mēģināja izsekot mūsu sarunai. Mūsu novērošanas laikā viņš iztukšoja viras trauku, apēda salātus; tikai pie makaroniem un frikadelēm jauneklim sajuka koordinācija, un viņš iebāza pusfrikadeli ausī. Kad mēs atkal kāpām mašīnā, arī viņš iznāca laukā un ar makaroniem notraipītu zodu no-

(Turpinājums 7. lpp.)

Latviešu skola svešumā . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

ras. Nav vērojams, ka arī mūsu centrālās organizācijas skaidri apzinātos skolu nozīmi tautas nākotnes veidošanā. Nule notikušajā Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes sesijā bija ļoti vērtīgs un daudzpusīgs referāts par genocīdu Latvijā, bet — nebija referāta par tautas un tautības saglabāšanās iespējām svešumā nākotnes perspektīvā. Nebija tik vajadzīgā ideoloģiskā skatījuma tautas nākotnes veidošanā. Vai nebūtu lietderīgi, ja katrā LNAK padomes sesijā sniegtu vispusīgu pārskatu par visu, kas darīts un kas darāms latviešu tautas un tautības saglabāšanai svešumā? Tas būtu reizē pārskats un pamudinājums turpmākajam darbam savas tautas labā.

Vērtīga ir politiskā cīņa, vērtīga ir jaunatnes organizēšanās, vērtīga arī nacionālās kultūras reprezentēšana, bet par visu vērtīgāka pašreizējos apstākļos tomēr ir mūsu bērnu ieaudzināšana latviskajā pasaulē. To spēj vairāk vai mazāk veikt tikai ģimene un skola. Tāpēc latviešu skola visiem līdzekļiem jāatbalsta, kaut pašiem sašaurinoties savās ērtībās. Skolu atbalstīšanai līdzekļi nav jāžēlo. Skolu darbs jāpaplašina un jāpadziļina.

Objektīvi vērojot latviešu skolu darbu un tā apstākļus, jāatzīst, ka mūsu skolas pašreiz nonākušas krizes stāvoklī, tādēļ jāizsludina trauksme latviešu skolu saglabāšanai tautas nākotnes labā. Mums jāapzinās, ka mūsu trauksmainais laikmets arvien vairāk novēršas no internacionāliem strāvojumiem un arvien vairāk pievēršas nacionālās dzīves attīstības tendencēm.

1970. gada jaunie modeli
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
APSKATĀMI MŪSU JAUNAJĀS SKATES TELPĀS.
Tagad izdevīgākais laiks iegādāties pagājušā gada automašīnas par pazeminātām cenām.
ROBERTSON MOTORS 1555 Danforth Ave., Toronto
Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi Hans PLAUDE Tel. HO 6-1131

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

27. martā — Lielā Piektdienā, pl. 8 vak. Latviešu namā māc. R. Ekšteina referāts: Jēzus Kristus. Dievs un cilvēks. — Dziedās koris.

2. aprīlī — pl. 8.30 vakarā Toronto 4. koncerts First Unitarian Church latviešu koncertapvienības sezonas auditorijā (175 St. Clair Ave. W.); piedalās soprāns Irma Kurme, pie klavierēm Vera Leinvēbere.

No 3. aprīļa — 12. aprīlim E. Vingra gleznu izstāde Sv. Jāņa draudzes sarīkojumu telpās — 200 Balmoral Ave. Atklāšana 3. aprīlī pl. 8 vak. Izstāde atvērta sestdienās un svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā, pārējās dienās no pl. 5 — 9 vak.

4. aprīlī — plkst. 8 vakarā Latviešu namā futbolistu gadskārtējā balle.

5. aprīlī — pl. 5 pēcp. Latviešu namā latviešu jaunatnes mūzikas pēcpusdiena. Latviešu nama dāmu komitejas gadskārtējais sarīkojums.

No 10. aprīļa — 19. aprīlim Eduarda Dzeņa gleznu un grafiku izstāde paša studijā, 82 Asquith Ave. (Bloor - Church). Atklāšana 10. aprīlī pl. 8 vak. Izstāde atvērta: 11., 12., 18. un 19. aprīlī no pl. 12 — 8 vakarā.

11. aprīlī — pl. 8 vakarā A.L.T. Bostonas ansambļa visizrāde — S. Moma „Svētā liesma", Bickford Park vidusskolas zālē.

18. aprīlī — plkst. 7.30 Latviešu Kara Invalidu apvienības dāmu komiteja rīko Pavasara balli Daugavas Vanagu namā. Spēlēs ARRO-kapella.

18. aprīlī — plkst. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcā Sv. Andreja draudzes koŗa un simfoniskā orķestra koncerts: Jāņa Kalniņa Svētlaimības simfonija u. c. skaņdarbi.

19. aprīlī — pl. 3 pēcpusdienā Latviešu namā „Ceļinieks" rīko pēcpusdienu ar dzejnieku Olafu Stumbru.

26. aprīlī — pl. 3 pēcpusdienā Kolumbus zālē TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums.

2. maijā — DV Toronto nodaļas Maija balle ar karalienes vēlēšanām DV namā.

9. maijā — pl. 5.30 pēcpusdienā Sv. Andreja baznīcas zālē TLB sestdienas skolas A. Brigaderes pasaku lugas „Sprīdītis" izrāde.

9. maijā — pl. 6.30 Saulainē Kurzemes krišanas 25 gadu atceres svētbrīdis.

HAMILTONA

4. aprīlī — pl. 7.30 HLB dāmu komitejas rīkotais literārais vakars ar Dr. P. Vasariņa referātu „Kārļa Skalbes dzeja šāsdienas skatījumā". Piedalās: Inta Vasariņa un Skaidrīte Darkevica. 16 Queen St. N.

24. aprīlī — pl. 8 vakarā Latviešu biedrības telpās, 16 Queen St. North, dzejoļu vakars ar Olafu Stumbru.

apdrošināšana pl...
VALD. BEBRIS
tālr. 759-0266

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā la...
iepriekš pieteicoties pa tā...
LE 5-5555, Toronto

VIENTULIS—
vienienieks pensionārs, 75 gadus v...
nedzērājs, nepīpotājs — meklē p...
sionētu vientuli — vieninieci, 65–...
gadnieci, kurai varētu uzticēt sa...
mājas un kopdzīves atslēgas...
Rakstiet, jums atbildēšu — va...
sapratīsimies.
Mr. Ardein, Wellington,
P. O. Box 298, Ontario, Cana...

Latviešu students no Vācija...
MEKLĒ
vienkāršas, lētas naktsmājas
Toronto dziesmu svētku laikā
Piedāvājumu lūdzu lūdzu
adresēt šīs avīzes birojam ze...
vārda „CEĻOTĀJS".

DĀVAN...
uz Baltijas valstīm, Uk...
Mēs nosūtām pārtikas ...
Lūdzu piepra...
Mēs arī pārsūtām jūsu ...
netto. Šie sainīši ir piln...
Mūsu veikalā ir daudz...
sainīšiem.
Ārpus Toronto dzīvojo...
jumus un sainīšus ar eks...
sūtīšanai. Samaksu nokārt...
saņemšanas.
BALTIC
480 Roncesvalles Ave...
Te...

VALUDE
DI...
Ald...
VEIKALA UN DARBN...
Ont., tālr. 533-2837

ROSAR-MORRISO...
TELEPHONE 924-1408 • 467 SH...
RŪPĪGA U...
APBEDĪŠAN...
IZKA...

KAS? KUR? KO...

OLD COUNTR...
2800 DUNDAS ST. WE...

ALFRED
STIKUTS Dipl...
REALTOR

BROADVIEW ...
105 DANFOR...
Tel.: HO 5-9905.

A. Kristapso...
1095 Queen Street...

PAVASARA
delikatešu veikals ...
361 RONCESVALLES AVE.

8
KRAS...
attīstīša...
citi d...
BENJA...
247 RI...

LIKSMUS LIELDIENU SVĒTKUS VISIEM LATVIEŠIEM NOVĒL:

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

Latvian (Toronto) Credit Union Ltd.

491 College ielā — tālr. 924-2775

apdrošināšana plus
VALD. BEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE. SCARB
tālr. 759-0266

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

VIENTULIS —
vieninieks pensionārs, 75 gadus vecs, nedzērājs, nepīpotājs — meklē pensionētu vientuli — vieninieci, 65—68 gadnieci, kurai varētu uzticēt savas mājas un kopdzīves atslēgas.
Rakstiet, jums atbildēšu — varbūt sapratīsimies.
Mr. Ardein, Wellington,
P. O. Box 298, Ontario, Canada.

Latviešu students no Vācijas
MEKLĒ
vienkāršas, lētas naktsmājas Toronto dziesmu svētku laikā. Piedāvājumu laipni lūdzu adresēt šīs avīzes birojam zem vārda „CEĻOTĀJS".

+

Mūsu mīļā

COMI **Ausma Turķis** IMERIA

Aizgājusi mūžības ceļos 1970. gada 17. martā Toronto.

Jūdziet bēŗus, jūdziet raudus,
Vediet mani smiltājā.
Pārnāks bēŗi, pārnāks raudi,
Es mūžam nepārnākšu.

Dziļās sērās
Studenšu korporāciju kopa Toronto

+

Mūsu mīļā KOMMILITONE

Ausma Turķis

PĒKŠŅI AIZGĀJUSI DIEVA MIERĀ Š. G. 17. MARTĀ TORONTO.

Jūdziet bēŗus, jūdziet raudus,
Vediet mani smiltainē.

DZIĻĀS SĒRĀS
Imeria's konvents

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. East, Toronto 2, Ont. TĀLR. 363-6497

DĀVANU SAIŅI
uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.
Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mārciņām.
Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.
Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņus līdz 17¾ mārc netto. Šie sainīši ir pilnīgi apdrošināti.
Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas sainīšiem.
Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un sainīšus ar ekspresu vai pastu mums tālākai nosūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu paziņojuma saņemšanas. Lietuviešu uzņēmums.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Avenue, Toronto 3, Ont.
Tel. 531-3098

LATVIJAS KORPORĀCIJU APVIENĪBA
publicējusi izdevumu
Sadarbība Baltijas problēmu pētījumos
56 lpp., bagātīgi ilustrēts, 20x30 cm formāts
Dabūjama: DV Grāmatnīcā — 491 College Street,
Cena $1.50
Toronto 174, Ont.

LATVIEŠU NAMS
491 College ielā, Toronto 4
izīrē telpas
sarīkojumiem ■ viesībām
■ Klāj viesību galdus ■
Tel. 922-2931

BROADVIEW DELICATESSEN
105 Danforth Ave., pie Broadview, tālr. 465-9905
AUSMA MIĶELSONE

L. LĪDUMA
Gaļas izstrādājumu veikals un darbnīca
363 Roncesvalles Ave., Toronto 3.
tālr. 532-8762

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

KRĀSOTĀJS
Labs darbs
Mērenas cenas
Zvanīt Toronto
767-8779

PAVASARA KONDITOREJA
un delikatešu veikals
363 Roncesvalles Ave., Toronto 3.
tālr. 531-7353 — S. ČUKULS

A. EGLĪTIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

IZĪRĒJAMAS
2 ISTABAS AR VIRTUVES LIETOŠANU.
Zvanīt Toronto 463-9527

T.V. RENTAL
A. EGLĪTIS
161-A Roncesvalles Ave., Toronto 3. tālr. 537-1401

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
VALUPE
Aldonas ĶIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W. Toronto 4 Ont., tālr. 533-2837

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

„Zilaču" priekšnieka aizgādībā

(Pārnesums no 6. lpp.)

skatījās uz mums kā tuksneša parādībām.

Atgriežoties moteli, biju nolēmis nodot mazgāšanai veļu. Griezos pie drūmās kundzes, bet — atkal neveiksme: viņa mani aizveda pie mazgājamās istabas durvīm un paskaidroja, ka še visi paši mazgā savu veļu. Kaut kopš savām kolledžas dienām vairs neesmu ar veļu krāmējies, jo laulības dzīvē esmu to līdz šim varējis ignorēt, optimistiski noskaņots, tomēr vēru „vašūža" durvis un — paliku stāvam... Telpas vidū bija ērmota mašīna — kaut kas līdzīgs cementa jaucējam. Dažas caurules un krāni to savienoja ar izlietni. Pagrozīju dažus kloķus, bet nekas nenotika. Gāju atpakaļ pie drūmās kundzes un, mazliet nokaunējies, atklāju, ka nemāku mašīnu iedarbināt. Uz jautājumu, vai Amerikā nav veļas mašīnu, atbildēju, ka tādas noteikti nav. Kundze, kaut ko pie sevis murminādama, sameta manu veļu jaucējā, uzbēra mazgājamo pulveri un turpmākajās 15 minūtēs rāvās kā novēlojuša ātrvilciena lokomotīves vadītājs. Viņa raustīja kloķus, grieza krānus, pievadīja ūdeni un atkal to nolaida. Kad beidzot ziņkārīgi aptaustīju slapjos veļas gabalus, kuŗi nupat pārcietuši tik varenu ceļojumu, kundze izslējās taisna, un viņas seju rotāja neslēpta sievišķīga triumfa smaids.

Otrdienas rītā izbraucām agri. Likās, ka trūcīgais klajums kļūst mazliet auglīgāks, jo sastapām pirmos lielos aitu pulkus. Janīnai katrā ziņā gribējās nofotografēties tādā barā. Mēs apstājāmies, Janīna izlīda caur žogu un sāka soļot uz aitu pusi. Aitas savukārt sāka soļot pretējā virzienā. Janīna sāka skriet, bet aitas perfektā kondīcijā uzsāka tādu auleksi, ka šajās ganībās neviens tās nenoskrietu. Tā Janīna rāpās atpakaļ mašīnā, nobridusies un nesaprotot, kādēļ mēs raucam degunus un pūlamies atvērt logus...

Ceļš turpinājās vienmuļīgs. Visi jau labi mācējām gulēt sēdus; es biju jau tik labi iepraktizējies, ka, tiklīdz apsēdos, tūlīt snaudu. Lai uzjautrinātu pārējos, Uldis (Streips) ar Ilmāru (Dzeni) sāka mācīties braukt pa austrāliešu modei — pa kreiso pusi un īsā laikā iemācījās vadīt mašīnu pa ceļa vidu... Vakaram tuvojoties, jau sākām meklēt apmešanos, jo nākošais motelis var būt 100 jūdžu tālāk. Atraduši pieticīgu nakts mītni, bijām spiesti iedarbināt elektrisko sildītāju, tik vēsa izrādījās Austrālijas vasara. Skatījāmies televīzijā vakara ziņas un kā pirmo dzirdējām par „melno panteŗu" šaušanos ar Čikagas policiju. Tikai tad sekoja Austrālijas un vietējās ziņas.

Nākošajā rītā sākām braukt steidzīgāk, jo naktī gribējām jau pārgulēt „Zilaču" Sniega pilī Bulera kalnos. Nevienam tomēr nebija ienācis prātā izrēķināt degvielas patēriņu, jo rādītājs nedarbojās, un kādā vientuļā kalnā motors apstājās. Bez trokšņa mēs noripojām no kalna lejā. Tomēr Armands Lauļa starp kokiem bija ievērojis farmu, un tā mēs laimīgā kārtā pēc benzīna izlūgšanās varējām turpināt ceļu. Bez tālākām likstām nokļuvām lielākā mazpilsētā — Mildūrā. Še mūsu šofeŗa lielpilsētnieciskais braukšanas veids nepatīkami uzkrita kādam kārtības sargam: pabraucis mums garām, viņš nesteigdamies izrāpās no savas mašīnas un mūs autoritātīvi apstādināja. Janīna gan skubināja Armandu Lauļu: „Neapstājies, brauc viņam virsū!", bet to varētu tikai Amerikā.

Pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas devāmies tālāk un izvairījāmies no pilsētām. Tomēr caur Balaratu bija jābrauc. Še mīt diezgan prāva latviešu kolonija, un mēs piestājām pēc benzīna pie Ķenču laulātā pāŗa vadītās pildītavas. Tā kā Bulera kalnos vēl nebija sākusies oficiālā slēpošanas sezona, Armands Lauļa uz turieni piezvanīja un apvaicājās par vakariņošanas iespējām kalnu restorānā. Atbilde bija — 4 dolari uz galviņas, ja nekā nedzeŗ. Tūlīt sākām drudžaini iepirkties vietējos veikalos. Uldis taustīja malto gaļu eiropiskas atmosfairas piesātinātā skārnī. Logā karājās desas, žāvēti šķiņķi, putni un liellopu gabali — visi svaigi un asinīm aprecējuši. Armands Lauļa savukārt atgriezās no dzērienu veikala ar noslēpumaini klunkšķošām papīra turzām.

Paclātā garā turpinājām ceļu. Tagad bija daudz vairāk skatāma: zaļi kalni, ielejas, kokiem apauguŝas ezermalas. Ganījās arī citi lopi bez visiem jau apnikušajām aitām. Ap mums jau bija dziļa tumsa, kad sākām braucienu stāvā kalnā. Satiksmes nebija nekādas, izņemot vakara dēkās aizejošu vombatu (Austrālijas dzīvnieks, kurš atgādina krustojumu starp spalvainu cūku un neattīstītu lāci). Kalna galā uz zemes bija dažas collas bieza sniega kārta, bet gaisā 30 gradu.

(Serijas 7. raksta nobeigums sekos)

BALTIC MOVERS un EAGLE'S NEST
S. Vasarājs, tālr. 534-1403

EXCLUSIVE DELICATESSEN CO.
43 Mulock Str. Toronto 9, Ont., tālr. 766-6097
J. MIŠKINS

Gaišus Augšāmcelšanās svētkus novēl
I. UN A. TIRUMI
Lotus
puķu un dāvanu veikalā
tālr. 533-3884

KAS? KUR? KO? TORONTO

OLD COUNTRY DELICATESSEN
2800 DUNDAS ST. WEST, PIE KEELE, TĀLR. 769-8640
Emilija un Georgs DUMPE

ALFRED STIKUTS REALTOR
A. STIKUTS, FRI.
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs.
65 Marlee Av. Toronto, 789-3361
1363 Wilson Ave., Downsview, 248-0101
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro, 752-1770

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. *Ausma Miķelsons*

A. Kristapsona gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

KRĀSU UN MELNBALTAS FILMAS
■ attīstīšana ■ palielinājumi ■ duplikāti ■
■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide ■
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363-6496

LAIKRAKSTA
LATVIJA
AMERIKĀ
ATSEVIŠĶI NUMURI
PĒRKAMI TORONTO
Broadview Delicatessen
105 Danforth Ave.
Baliant Newspaper
272 Spadina Ave.
Esto Meat Products
691 Mt. Pleasant Rd.
Lidums Meat
363 Roncesvalles Ave.
Lotus Florists
792 Bathurst St.
Parkway Delicatessen
731 Broadview Ave.
Pavasars Delicatessen
361 Roncesvalles Ave.
Pokos Meat
376 College St.
Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.
West Ark — Gift Shop
2282 Bloor St. W.
HAMILTONĀ
O. Andersons
120 Barton St. E.
28 Market St.
Northland Grocery

PASMAIDĪŠANAI

„Labrīt, mums pie Dr. Kalnmala jāsalabo elektrības slēdzis," pieklājīgi paziņo viens no trim amatniekiem, kad namamāte pēc zvana atveŗ durvis. — Pie Dr. Kalnmaļa?" viņa pārsteigta vaicā. „Jā, bet tas jau pirms gandrīz pusgada no dzīvokļa izvācās!" — „Nu, vai tā nav cūcība?" amatnieks pagriežas pret saviem biedriem. „Vispirms milzīga steiga, liek amatniekiem ierasties bez kavēšanās, bet tad pats vēl lielākā steigā izvācas..."

☆

„Ko lai es daru?" draugam žēlojas Indriķis. „Man ir divas draudzenes, abas jaukas un mīļas meitenes, bet tikai vienu no viņām es varu precēt... Viena ir skolotāja, otra ārsta asistente, abas nopelna visai labi. Un es nespēju izšķirties, kuŗu precēt..." — „Skolotāju, protams," bez vilcināšanās ieteic draugs. — „Kādēļ" Indriķis vēlas zināt. — „Lieta taču pavisam vienkārša," draugs paskaidro. „Ārsta asistente vienmēr saka: nākošais, lūdzu! Turpretim skolotāja vienmēr saka: un tagad visu vēlreiz no paša sākuma.."

☆

„Vai esi jau dzirdējis: Elmārs ir slimnīcā!" pavēstī Ilmārs, saticis uz ielas kopīgo draugu Osvaldu. — „Neiespējami!" tas iesaucas. „Es vēl tikko pirms vienas stundas viņu redzēju Kolibri bārā ar visu aplidoto Milliju!" — „Jā, viņa sieva arī to redzēja..."

☆

Druknā kundze, iegājusi advokāta birojā, rezolūti paziņo: „Gribu šķirties, mana vīra dvēselīgās cietsirdības dēļ. Vņš mūsu piecos laulības gados mani tikai četras reizes uzrunājis." — „Labi, iemesls pietiekams," atbild advokāts. „Vai jums ir arī bērni?" — „Jā, četri," paskaidro Druknā kundze.

Igauņi prasa izraidīt padomju diplomātu

PAD. SAVIENĪBAS SŪTNIS OTAVĀ SAŅĒMIS BRĪDINĀJUMU

Toronto dienas laikrakstu „The Telegram" un „The Daily Star" 24. marta nakts izdevumi izcilā ietērpā vēstīja par Igauņu centrālās padomes Kanadā oficiālu iesniegumu Kanadas ārlietu ministram Mičelam Šārpam, prasot izraidīt Pad. savienības sūtniecības Otavā 2. sekretāru Michailu Murņikovu, kurš ar apmeklējumiem Toronto un ārvalsts diplomātam nepiedienīgu darbību centies sašķelt Kanadas igauņu sabiedrību. Iesniegumu parakstījis Igauņu centrālās padomes Kanadā priekšsēdis Ilmars Heinso un pieci padomes locekļi. Līdztekus tam Kanadas federālā parlamenta locekļi vērsuši Kanadas drošības policijas (RCMP) uzmanību uz Pad. savienības sūtniecības Otavā 1. sekretāru Vladimiru Koluzņinu, kas centies nodibināt personīgus sakarus ar parlamentāriešiem. Par abiem sūtniecības sekretāriem izteiktas aizdomas, ka viņi ir čekas pulkvežleitnanti padomju spiegu dienestā. Michails Murņikovs darbojies padomju sūtniecībā Otavā jau 5 gadus.

Tai pašā dienā, 24. martā, kad Otavā saņemts Igauņu centrālās padomes Kanadā iesniegums, Kanadas ārlietu ministrijas sekretārs Ričijs (Ritchie) aicināja Pad. savienības sūtni Otavā Borisu Mirošņičenko ierasties ministrijā, lai attieksmē uz sūtniecības 2. sekretāru Murņikovu pieprasītu „izbeigt darbību, kuŗu mēs uzskatām par pretrunīgu Pad. savienības un Kanadas attieksmju uzlabošanai". Ričijs atsaucās uz igauņu izcelsmes kanadiešu 24. marta sūdzību.

Igauņu centrālās padomes priekšsēža Ilmara Heinso sniegtās intervijas pārraidījumu pirmajā vietā sniedza arī Toronto televīzijas raidītājs 24. marta vakara ziņās, kopā ar vairāku federālā parlamenta locekļu intervijām. Heinso cita vidū izteicās: „Brīdinājums Pad. savienības sūtnim Otavā ir tieši tas, ko mēs vēlējāmies. Kanadas iestādēm ir diezgan pierādījumu, kuŗi attaisnotu Murņikova izraidīšanu, jo viņš neapstrīdami pārkāpis savu diplomāta tiesību robežas." Raidījumā komentētājs paskaidroja, ka Heinso, kas ieceļojis Kanadā 1951. gadā, pirms tam 6 gadus pavadījis Anglijā, apsūdz Murņikovu mēģinājumā radīt nesaskaņas Kanadas igauņu vidū, kuŗiem ir pretpadomju uzskati, piebilstot, ka Kanadā dzīvo ap 25.000 igauņu, no tiem pusē Toronto, un ka Igaunija, kuŗa agrāk bija neatkarīga republika, tagad pievienota Pad. savienībai.

Visplašāko atreferējumu par šo notikumu sniedzis laikraksts „The Telegram", ar virsrakstu pāri visai pirmajai lappusei ievietojot līdzstrādnieka Pītera Vortingtona (Worthington) rakstu un to turpinot īpašā ielogojumā nākošajā lappusē ar abu apvainoto padomju diplomātu zīmētiem attēliem un Igauņu centrālās padomes iesnieguma oriģinālā teksta daļu mašīnrakstā. Rakstā galvenokārt izgaismota Murņikova darbība Toronto, kuŗu viņš vairākkārt apmeklējis kā padomju sūtniecības diplomāts, lai uzņemtu sakarus ar vietējiem igauņiem. Ļoti noderīgi viņam šai ziņā bijuši okupētās Igaunijas apciemotāji, ar kuŗiem sakari uzņemti vispirms. Katram igaunim, kurš vēlējies apmeklēt savus tuviniekus dzimtenē, bijis „jāiet caur Murņikova rokām" un jāuzdod savu Igaunijā dzīvojošo piederīgo un paziņu vārdi un adreses. Pēc tam pret dzimtenes apciemotājiem sācis velties sistēmatisks un slepens terrora vilnis.

Kāda igauniete pēc tikšanās ar Murņikovu, kuŗam uzdevusi ziņas par savu dzimto pilsētu un ģimenes saitēm, saņēmusi anonimas vēstules, kuŗās piedraudēts atklāt viņas „jaunības vieglprātības" Igaunijā, ja viņa neatrausies no igauņu nacionālajām organizācijām Kanadā. Kāds cits Toronto igaunis paskaidrojis, ka pēc tikšanās ar Murņikovu saņēmis draudu vēstules, kuŗās apzīmēts par „kollaborantu". Citi igauņi anonimajās vēstulēs apzīmēti par „komūnistu simpatizētājiem", slepenās informācijas sniedzējiem, lai radītu aizdomas igauņu sabiedrībā un sašķeltu tās vienotību, vēršot konservātīvos pret mērenajiem un jaunatni pret veco paaudzi. Lai iespiestos igauņu sabiedrībā, sevišķi noderīgi bijuši tā sauktie „kultūras sakari".

Līdzīgu nemieru par kādu citu Pad. savienības sūtniecības sekretāra Nikolaja Makņina darbību izrādījuši Kanadas ukraiņi. Makņins sevišķi aktīvs bijis Otavā, kur uzturējies pareizticīgo baznīcas tuvumā, Bīrona ielā, „intervējot" vecos ļaudis un vācot „statistiku" par reliģiju. Viņš redzēts arī pie katoļu baznīcas Karlinga avenijā.

Pad. sūtniecības Otavā 1. sekretārs Vladimirs Kalužņins savukārt nodibinājis kontaktu Otavas politiķu un pašvaldības darbinieku vidū. Viņš ticies ar kādiem 20 parlamentāriešiem un bieži tos apciemojis, iepriekš pat nepieteicoties, galvenokārt izvēloties mērenākos federālā parlamenta locekļus. Kalužņins uzturas Kanadā apmēram 20 mēnešu.

„The Telegram" min arī virkni parlamentāriešu, ar kuŗiem Kalužņins nodibinājis kontaktu un palaikam mēdzis satikties. Šai vārdiskajā sarakstā minēts arī ministru prezidenta parlamentārais sekretārs Džems Vokers (Walker), aizsardzības ministra parlamentārais sekretārs Dēvids Grūss, kā arī kādreizējais Toronto pilsētas galva P. Givins un citi parlamenta locekļi, pa lielākai daļai liberāļi.

Piezīmējams, ka arī Toronto, Hamiltonas un citu pilsētu latviešu sabiedrībā jau ilgāku laiku vērojams dīvains „dalīšanās process", kurš vispirms iezīmējies ar „par" un „pret" okupētās Latvijas apciemojumiem un „kultūras sakariem", ar neatlaidīgajiem mēģinājumiem tos pat iedzīvināt, it sevišķi latviešu jaunajā un vidējā paaudzē. Radušies arī šo sakaru atklāti atbalstītāji un aizstāvji. Vai arī tas būtu Murņikova nopelns?

Katrā ziņā igauņu atklājumi un Kanadas valdības reakcija uz tiem ir nopietns brīdinājums arī latviešiem un reizē aicinājums atmosties no apmātības un labklājības iežūžinātā miega, atvērt beidzot acis un ieraudzīties īstenības spogulī, lai atmestu nereālos sapņus un nedzirdētu sirēnu saldās vilinājumu balsis.

Apspiesto tautu komitejas Čikagā priekšsēdis V. Vīksniņš, apmeklējot Vašingtonu, kopā ar komitejas sekretāri F. Keju pasniedza vairākiem senātoriem un tautas vietnieku nama locekļiem Apspiesto tautu nedēļas 10 gadu medaļas. Uzņēmumā pa kreisi — F. Keja, Nebraskas senātors Romans Hruska un V. Vīksniņš; pa labi — abi Čikagas komitejas pārstāvji ar Ohaio pavalsts kongresmeni Maiklu Feiganu (Michael A. Feighan).

Medaļas amerikāņu politiķiem

ASV tautas vietnieku nams bija aicinājis Apspiesto tautu komitejas Čikagā priekšsēdi V. Vīksniņu ierasties galvaspilsētā Vašingtonā nodot liecību sakarā ar kongresmeņa Romana Pucinska ierosināto etniskā mantojuma saglabāšanas likumprojektu.

Izmantojot šo gadījumu, V. Vīksniņš kopā ar Apspiesto tautu komitejas Čikagā sekretāri Frensisu Keju (Frances Kay) apmeklēja 14 senātorus, deputātus un nozīmīgu periodisku izdevumu redaktorus, pasniedzot tiem Apspiesto tautu nedēļas 10 gadu medaļas. Delegācijai palīdzīgs — saziņā ar ASV viceprezidenta Agņū biroju bija kādreiz Hanavā, Rietumvācijā, stacionētais pulkvedis Vanderverts. Lielākā apbalvoto daļa jutās pagodināta un izrādīja dzīvu interesi un izpratni par Apspiesto tautu komitejas mērķiem. Saņemti atzinīgi vārdi un uzmudinājumi, kā arī atbalsta solījumi šim nozīmīgajam darbam, kuŗu veic Apspiesto tautu komiteja.

Amerikāņu veterānu apvienība Čikagā aicinājusi apspiestās tautas piedalīties Lojālitātes dienas parādē, kuŗa notiks 2. maijā. Vairākas Čikagas priekšpilsētu bankas uzņēmušās izplatīt Apspiesto tautu medaļas, tās izstādot īpašās vitrīnās.

I. Š.

● Vietnamu atkal atstājušas vairākas amerikāņu militārās vienības. No cīņu joslas marta otrā pusē atvilkti ap 4000 vīru. 5. martā Vietnamā bija 464.700 amerikāņu, bet 12. martā to skaits bija jau samazināts uz 460.800. Kopš pagājušā gada no Vietnamas atvilkti jau ap 83.000 amerikāņu karavīru.

● Maskavas radio ziņo, ka padomju valdības galva Kosīgins nosūtījis ASV prezidentam Niksonam notu, kuŗā aicinājis pārtraukt „amerikāņu intervenciju" Laosā un tās territorijas bumbošanu. Baltais nams Vašingtonā noliedzis, ka šāda nota saņemta.

SĪKĀS ZIŅAS

● Aizvadītajā nedēļā ASV sācies pastnieku streiks, vispirms Ņujorkā. Par spīti vairāku arodbiedrību vadītāju lūgumam vispirms apspriest ar valdības pārstāvjiem algas prasības, daudzās pilsētās pastnieki 21. martā nobalsoja uzsākt streiku. 5000 pastnieku tūlīt pārtrauca darbu Čikagā. Arodbiedrību vadītāji brīdinājuši Vašingtonu, ka streiks var izplatīties pa visām ASV, ja šai nedēļā (pēc 21. marta) neizdosies panākt kādu abām pusēm pieņemamu nokārtojumu. Čikagu atbalstījušas vairākas citas pilsētas — Klīvlenda, Pitsburga, Mineapole, Milvoki, Sanfrancisko un četras Losandželosas priekšpilsētas. Ņujorkas pastnieki iesāka streikot jau 18. martā. Čikagas galvenais pasts apgroza dienā ap 18. milj. vēstuļu, nodarbinot 26.000 ierēdņu, to skaitā 5000 pasta iznēsātāju.

● Milzīgi peļu bari Lītonas novadā, Austrālijas pavalstī Dienvidvelsā, apdraud rīsa laukus 100 kvadrātjūdžu lielā apgabalā. Pastāv bažas, ka peles varētu nopostīt 90% rīsa ražas.

● Kanadas ārlietu ministrs Mičels Šarps 16. martā par sasniegto progresu diplomātisko attieksmju izveidošanas sarunās ar sarkanās Ķīnas pārstāvjiem Stokholmā izteicās, ka sarunu veids sašaurinājis abu pušu plaisu Formozas resp. nacionālās Ķīnas jautājumā.

● Brazilijas partizāni, kuŗi bija nolaupījuši Japānas ģenerālkonsulu Sanpaulo Nobue Okuchi, viņu atkal atbrīvojuši, kad partizānu pieprasītie pieci politiskie ieslodzītie nogādāti uz Meksiku. Japānas diplomāts atradās partizānu gūstā četras dienas un atsvabināts 10 stundas pēc politisko cietumnieku nogādāšanas drošībā ārpus Brazilijas.

PRINCIM SIHANUKAM ATŅEMTA VARA

Kad kaķa nav mājās, tad peles danco pa galdu. Šī teiciena pareizumu piedzīvoja arī Kambodžas princis Sihanuks, kuŗa viesošanās laikā Maskavā valstī politiskais stāvoklis attīstījās tā, ka Kambodžas nacionālsapulce 20. martā piešķīra pilnīgu varu labā spārna ministru prezidentam ģenerālim Nolam, ar to padzenot valsts galvu princi Sihanuku. Oficiālās telegrammas no Kambodžas galvaspilsētas ziņoja, ka valdība arī turpmāk ieturēs neitrālitātes politiku, apzīmējot prinča Sihanuka politiku par koruptu, pieļaujot valstī nostiprināties vietkongiem.

Ģenerālis Nols ietekmīgi atbalstīja pretkomūnistiskās demonstrācijas galvaspilsētā, kuŗās demonstranti prasīja 40.000 ziemeļvietnamiešu un vietkongu izvākšanos no Kambodžas. Kad princis Sihanuks juta briesmas, viņš steidzās uz Maskavu. Parlaments par nacionālsapulces prezidentu izraudzīja Čenhengu, izsludinot valstī izņēmuma stāvokli un pilnvarojot valdību aizliegt visus publiskos sarīkojumus un sanāksmes.

Galvaspilsētā stāvoklis apzīmēts par mierīgu, un iedzīvotāji prinča Sihanuka padzīšanu uzņēmuši labvēlīgi. Valsts iestāžu un sabiedriskās ēkas galvaspilsētā apsargā kaŗaspēks, tāpat radioraidītāju. Īsi pirms Sihanuka atstādināšanas no varas, Kambodžas militārie spēki sadūrušies ar Vietnamas komūnistu armijas daļām Dienvidvietnamas robežas tuvumā. Ziņu par Sihanuka varas izbeigšanu pavēstīja viņa prombūtnes laikā. Pēc sarkanās Ķīnas oficiālajiem ziņojumiem, Sihanuks tomēr Pekingā sagaidīts kā Kambodžas valsts galva.

Kambodžas radioraidītājs nav pieminējis oficiālu protestu Hanojai par 40.000—50.000 ziemeļvietnamiešu atrašanos Kambodžas territorijā, bet ziņojis par jaunām pretkomūnistiskajām demonstrācijām valsts trīs provincēs, ieskaitot austrumdaļas provinci Svajriengu — vietkongu lielāko iefiltrēšanās vietu.

Parlamentā 47 gadus vecais princis Sihanuks, kurš vadījis valsti 20 gadu, apzīmēts par diktātoru, kas ieguvis lielas bagātības, „pārdodams valdības amatus". Kambodžas valdība paziņojusi, ka lietos varu, ja princis Sihanuks mēģinātu atgūt varu. Princim ir tikai divas izvēles — vai nu samierināties ar jauno stāvokli un atgriezties Parīzē, vai arī mēģināt pulcināt Kambodžā savus piekritējus. Pieņem, ka Sihanukam pēc 20 valdīšanas gadiem joprojām ir krietns skaits uzticīgo sekotāju 6 milj. Kambodžas iedzīvotāju vidū. Nav arī izslēgts, ka Kambodžā esošie ziemeļvietnamiešu un vietkongu spēki var izdarīt zināmu spiedienu Sihanuka labā.

Kambodžas jauno valdību jau atzinušas ASV, cerot, ka tā būs draudzīgāka Vašingtonas interesēm. No varas atstādinātais princis Sihanuks 19. martā tiešā ceļā no Maskavas ieradās Pekingā, kur lidlaukā viņu apsveica Ķīnas ministru prezidents Čuenlajs ar sirsnīgu apkampienu. Sarkanā Ķīna viņam piešķīra pilnīgu diplomātisku uzņemšanu, sagaidīšanas ceremonijā piedaloties ne vien galvenajiem ķīniešu komūnistu vadoņiem, bet arī militāro spēku augstākajiem pārstāvjiem.

Ar pēdējiem notikumiem Kambodžā, pēc Saigonas vērtējuma, var mainīties visi pamatprincipi Vietnamas kaŗā. Tie ir ļoti svarīgi Dienvidaustrumāzijai. Prinča Sihanuka līdzšinējo politiku pielīdzina „staigāšanai pa šauru taku", uz kuŗas princis nosvēries gan pa labi, gan kreisi. Beidzot Sihanuks bija atļāvies savā zemē ienākt ziemeļvietnamiešiem un vietkongiem, lai no Kambodžas koncentrētu uzbrukumus Dienvidvietnamai. Šīs kaŗaspēka daļas galvenokārt apdraud Saigonu un Dienvidvietnamas bagāto Mekongas deltu. Kambodžā atrodas arī galvenā piegādes līnija komūnistu spēkiem Dienvidvietnamas dienvidos. ASV un Dienvidvietnamas spēki nav spējuši efektīvi apkaŗot komūnistu apgādes līnijas, neaizkaŗot Kambodžas neitrālitāti. Uz šo stāvokli jau agrāk norādījusi ASV militārā vadība, skaidri pasakot, ka ASV var panākt „ātru militāru uzvaru" Vietnamā tikai tad, ja iznīcinātu komūnistu bazes Kambodžā un Laosā. Šādu operāciju varētu atļauties tikai Dienvidvietnamas kaŗaspēks, par ko jau agrāk spriests miltārajās aprindās, taču politika ne vienmēr saskan ar kaŗa stratēģiju. Tagad to varētu darīt, ja Kambodžas labā spārna ģenerāļi aicinātu amerikāņu spēkus palīgā iztīrīt valsti no komūnistu bazēm un „iesaldēt" viņu apgādes ceļus uz Dienvidvietnamu. Tieši no tā princis Sihanuks savā apmeklējuma laikā Maskavā bija brīdinājis, ka komūnistu spēku neizvākšanas gadījumā jārēķinās ar amerikāņiem labvēlīgi noskaņotu un pretkomūnistisku Kambodžu. Maskava šim brīdinājumam pagrieza savu „kurlo ausi", pat ne vārda nebilzdama par ziemeļvietnamiešu un vietkongu atrašanos Kambodžā, bet piesolot palīdzību pret amerikāņiem. Galvenais komūnistu spēku apgādes centrs ir Sihanukville, kuŗas ostā ieveda arī „nozagto" amerikāņu municijas kuģi. Pastāv zīlējumi, ka, apstākļiem arvien vairāk sarežģījoties, savā loma prinča Sihanuka liktenī, varbūt, piekritusi arī amerikāņiem. Bet tie ir minējumi, kuŗi, varbūt, noskaidrosies tikai pēc gadiem.

Vienalga, kāds rezultāts būtu militāraŗam apvērsumam Kambodžā, Saigonā uzskata, ka šie notikumi visā turpmākajā Vietnamas kaŗa gaitā būs ļoti svarīgi.

SPORTS

UZVARĒTĀJI DV GLOBĀLAJĀS ŠAUŠANAS SACĪKSTĒS

DV centrālās valdes sporta nozares referents un organizācijas globālo šaušanas meistarsacīkšu vadītājs R. Jurjaks (Zviedrijā) izvērtējis un nule paziņojis uzvarētājus pagājušā gada sacīkstēs.

Vienību vērtējumā 1969. gada meistarsacīkstēs šaušanā ar mazkalibra šauteni atkal ieguvusi DV apvienība Milvokos (ASV), kuŗas komandā bija Ž. Butkus, A. Grava, A. Krauklis un V. Zālītis, ar 2101 no iespējamiem 2400 punktiem. Milvokieši vienību meistara godā ir jau kopš pirmajām meistarsacīkstēm 1963. gadā, izņemot 1966. gadu, kad uzvarēja Sidnejas DV nodaļa (Austrālijā), un 1967. gadu, kad meistara laurus ieguva Hamiltonas DV nodaļa (Kanadā). Pagājušā gada izvērtējumā 2. vietā ierindojusies Melburnas DV nodaļa Austrālijā (V. Greiškāns, V. Kalns, V. Salgalis un J. Saulītis) ar 2022 punktiem, bet 3. vietā Pertas DV nodaļa Austrālijā (M. Purvinskis, R. Sivalops, J. Bukovskis un A. Radiņš) ar 2002 punktiem.

Individuālajās sacensībās vispārējā dāmu klasē uzvarējusi Māra Strēlniece (Indianapole, ASV) ar 177 no iespējamiem 200 punktiem, 2. vietā Ina Grīnberga (Hamiltona, Kanadā) ar 170 punktiem un 3. vietā Vija Mikolaja (Sidneja, Austrālijā) ar 169 punktiem.

Vispārējā strēlnieku klasē (18 — 50 gadu vecajiem) meistara godu ieguvis V. Greiškāns (Melburna, Austrālijā) ar 546 no iespējamiem 600 punktiem, 2. vietā A. Krauklis (Milvoki, ASV) ar 532 punktiem un 3. vietā N. Ozoliņš (Hamiltona, Kanadā) ar 525 punktiem.

Senioru klasē (vecāki par 50 gadiem) meistars kļuvis V. Lenšs (Detroita, ASV) ar 546 no iespējamiem 600 punktiem, 2. vietā Ž. Butkus (Milvoki, ASV) ar 536 punktiem un 3. vietā A. Grava (Milvoki, ASV) ar 533 punktiem.

Piezīmējams, ka līdz šim šai klasē vienmēr bija uzvarējis Ž. Butkus, izņemot 1966. gadu, kad viņu pārspēja komandas biedrs A. Grava. Pērn senioru klasē lielāko punktu skaitu gan panāca E. Apškrūms (Vinipegā, Kanadā), bet viņa sasniegumu vērtēja ārpus konkurences.

Vecāko jauniešu klasē (15 — 18 gadu) uzvarēja K. Ronis (Sidneja, Austrālijā) ar 178 no 200 punktiem, 2. vietā U. Jansons (Indianapole, ASV) ar 173 punktiem un 3. vietā V. Lunts (Gēteborga, Zviedrijā) ar 173 punktiem.

DV organizācijas globālo šaušanas meistarsacīkšu uzvarētājs senioru klasē Verners Lenšs no Detroitas.

Jaunāko jauniešu klasē (līdz 15 gadiem) 1. vietā izvirzījies Māris Lenšs (Detroita, ASV), ar 99 (!) no iespējamiem 100 punktiem, 2. vietā Rasma Rone (Sidneja, Austrālijā) ar 97 punktiem un 3. vietā R. Abermanis (Detroita, ASV) ar 96 punktiem.

—rč—

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Rakstot savā distrikta parlamenta loceklim Otavā, der ievērot, ka vēstule adresējama ar attiecīgā pārstāvja vārdu, citādi sūtītājs savu žēlabu vai apsveikuma rakstu saņems atpakaļ. Nule lielu chaosu parlamenta pastā radījis apdrošināšanas aģents Kolins Brauns, kas sācis publisku kampaņu pret nodokļu „balto grāmatu", aicinot ikvienu, kas paredzētajām maiņām nepiekrīt, rakstīt savā distrikta pārstāvim federālajā parlamentā. Atsaucība bijusi liela. Tūkstošiem vēstuļu plūdušas uz Otavu, vairums adresētas „Manam parlamenta loceklim"... Pasta ministrs Kīrans, norādīdams, ka ikvienam parlamentārietim ir sava īpaša pastkastīte, arī Braunam, vaino pēdējo pasta nepiedienīgā noslogošanā un sajukuma radīšanā, tādēļ atrāvis Braunam tiesības turēt Otavā savu pastkastīti. Opozicijas loceklis Dž. Dīfenbēkers norāda, ka šī ministra rīcība ir pret civīltiesību likuma nosacījumiem un jauns solis valdības diktātoriālajā ceļā.

☆ Jauks piedāvājums kanadiešu puķu un rožu kopējiem nāk no kādas Nevadas, ASV, dārzniecības: dažādo indīgo kaitēkļu apkaŗošanā lietot vecās labās mārītes. Pyramid Nursery, Reno, Nevadā, ASV par 5 dol. piedāvā „privātu kaitēkļu apkaŗošanas armiju — nomodā 24 stundas dienā". Sūtījumā ietelp 12.500 mārītes. Arī aKnadas lauksaimniecības departaments neliek šķēršļus mārīšu ievešanai, ja iegādājas atļaujas (bezmaksas) un mārītēm pievienota ASV valdības apliecība. Dārzniecība eksportē arī citus kaitēkļu apkaŗotājus kukaiņus.

☆ Tikko iznākušajā Domīnijas statistiķu biroja pētījumu grāmatā lasāms, ka no 100 kanadiešu saimniecībām 4 nav ūdensvadu, 3 trūkst elektriskā ledusskapja, 5 ir vienīgi auksts tekošs ūdens, bet mazāk nekā 5 saimniecības iztiek bez televīzijas. 953.000 mājās pat ir divi vai vairāki televizori; 834.000 mājās — 2 vai vairāki auto un 891.000 saimniecībās divi vai vairāki telefona aparāti. Dati savākti par 1968. gadu.

☆ Savā pirmajā valsts mēroga kultūras konferencē Otavā indiāņu delegāti atzina nepieciešamību saglabāt un atdzīvināt indiāņu valodu lietošanu kā pirmo nosacījumu savas kultūras attīstībai. Trīs dienu konferencē piedalījās 25 delegāti no visas Kanadas. Indiāņu kultūras konferenci rīkoja indiāņu lietu ministrija sadarbībā ar iekšlietu ministriju.

☆ Ministru prezidents Trudo, finanču ministrs Bensons un patērētāju minitrs Basfords, runādami Kanadas strādnieku kongresā par nepieciešamību labprātīgi atturēties no algu prasībām, teica savu sakāmo kurlām ausīm. Strādnieku kongresa prezidents D. Makdonalds īgni noraidīja Trudo kritiku un pārmeta valdībai strādniecības izraudzīšanu par upuri un grēkāzi. Ar šiem savstarpējiem pārmetumiem, liekas, durvis valdības un strādniecības sadarbībai inflācijas apkaŗošanā galīgi un negrozāmi aizcirstas.

—ms

Pasaulē pazīstams kāds putns, kas spējīgs saplēst pat strausa olu. — Fakts.
PUTNS, NO KUŖA DAUDZI BAIDĀS.
Ed. Keiša karikatūra

IZĪRĒJAMS
3 istabu dzīvoklis
Dundas — Jane
ar virtuvi (ledusskapis)
godīgai ģimenei.
Zvanīt pēc plkst. 7 vak.
Toronto KO 9-3839.